

Physicians for Human Rights

၂၀၁၄ ခုနှစ်၊ နိုဝင်ဘာလ

မြန်မာနိုင်ငြိုက် ကြံ့မြင်ရသည့် ဘေးဒုက္ခ

သီလဝါအထူးစီးပွားရေးနှင့်အတင်းအဓမ္မရွှေ့ပြောင်းမှု

လူအခွင့်အရေးဆိုင်ရာ ဆရာဝန်များ ဘပဲအကြောင်း

လူးအခွင့်အရေးဆိုင်ရာ ဆရာဝန်များအဖွဲ့သည် ၁၉၈၆ ခုနှစ်မှ စတင်ပြီး လူအခွင့်အရေးချိုးဖောက်မှုများနှင့် ရက်စက် ကြမ်းကြော်မှုများကို မှတ်တမ်းတင်ရန်နှင့် အရေးတယူပြုလာစေရန် ဆေးပညာနှင့် သိပ္ပံပညာကို အသုံးပြု၍ ဆောင်ရွက်လျက်ရှိသည်။

လူအခွင့်အရေးဆိုင်ရာ ဆရာဝန်များအဖွဲ့အား ကျိုးမာရေး ဆိုင်ရာ ကျမ်းကျင်သူများမှ သူတို့၏ ကျမ်းကျင်မှုများ၊ ကျင့်ဝတ်ဆိုင်ရာ တာဝန်များနှင့် ယုံကြည်လောက်သောအသံများဖြင့် လူအခွင့်အရေး ချိုးဖောက်မှုများအား တိုက်ဖျက်ရပ်တန်းရန် တည်ထောင် ခဲ့ခြင်းဖြစ်သည်။ PHR ၏ စုစုပေါင်းတွေ့ရှိချက်များနှင့် ကျမ်းကျင်မှုများအား နှိပ်စက်ညွှေးပန်းခံရသော ကျိုးမာရေး ဝန်ထမ်းများအတွက် အရေးဆိုရန်၊ နှိပ်စက်ညွှေးပန်းမှုကို ရပ်တန်းရန် နှင့် မှတ်တမ်းတင်ရန်၊ လူခွင့်အရေးချိုးဖောက်ရာတွင် ပါဝင်သူများအား တာဝန်ခံမှုဖြစ်ပေါ်လာစေရန် ဦးတည်လုပ်ဆောင်သည်။

PHR သည် အာဖဂန်နစ္စတန်၊ ဘာရိန်း၊ မြန်မာ၊ ကွန်ဂို့၊ အယ်ဆာပေးဒေါ်၊ ရွာတိမာလာ၊ အီရန်၊ အီရတ်၊ ကင်ညာ၊ လစ်များ၊ မဏေဆီကို၊ ဆူဒန်၊ ဆီးရီးယား၊ တူရကီ နှင့် အမေရိကန်ပြည်ထောင်စု အပါအဝင် နိုင်ငံပေါင်း ၆၀ ကျော်တွင် လှပ်ရှားဆောင်ရွက်လျက်ရှိသည်။

ကျေးဇူးတင်ညွှေး

အဆိုပါ အစီရင်ခံစာအား Andrea Gittleman, JD, PHR interim U.S မူဝါဒရေးရာဒါရိုက်တာ နှင့် Widney Brown, JD, PHR စီမံကိန်းများ ဒါရိုက်တာ တို့မှ ရေးသားခဲ့ခြင်းဖြစ်သည်။ Donna Mckay, အမှုဆောင် ဒါရိုက်တာ နှင့် DeDe Dunevant ဆက်သွယ်ရေးဒါရိုက်တာ စသည့် PHR ခေါင်းဆောင်များနှင့် ဝန်ထမ်းများမှ ကူညီစစ်ဆေးပေးခဲ့သည်။ ပြင်ပမှ ကူညီ သုံးသပ်သူများအဖြစ် Catherine DeAngelis, မန်နေးဂျင်းဒါရိုက်တာ MPH, ပြည်သူ့ကျိုးမာရေး တဗ္ဗာသို့လ် ကျိုးမာရေး မူဝါဒဆိုင်ရာ Johns Hopkins ဆေးတဗ္ဗာသို့လ်မှ ပရော်ဖက်ဆာ Emerita နှင့် ViceDean၊ အမေရိကန် ဆေးဘက်ဆိုင်ရာအသင်း ရှာနယ် အယ်ဒီတာချုပ် နှင့် PHR ဘုတ်အဖွဲ့ဝင် Emerita နှင့် Adam Pichards တို့မှ ပါဝင်ကူညီပေးခဲ့ပါသည်။ PHR မှ ထုတ်ဝေခြင်း ဆိုင်ရာ ညီးနှင့်ရေးမှုးမှ တည်းဖြတ်၊ အကဲဖြတ်ကာ ထုတ်ဝေခြင်းအတွက်ပြင်ဆင်ဆောင်ရွက်ပေးခဲ့ပါသည်။

သီလဝါလူမှုဘဝံဖြီးရေးအဖွဲ့မှ အဖွဲ့ဝင်များ နှင့် မဲခေါင်စောင့်ကြည့်ရေးအဖွဲ့မှ တာဝန်ရှိသူတို့မှ အဆိုပါ လေ့လာမှုအား ဒီဇိုင်းရေးခဲ့ခြင်းနှင့် အချက်အလက် ကောက်ယူခြင်း၊ ပြန်လည် စစ်ဆေးခြင်းနှင့် တည်းဖြတ်ခြင်း တို့တွင် ပါဝင်ကူညီ ဆောင်ရွက်ပေးခဲ့ပါသည်။ အတွေ့အကြီးများအား စိတ်အား ထက်သန်စွာ ဝေမျှပေးခဲ့သော အပြောင်းဆွဲခံရာသားများနှင့် သီလဝါ လူမှုဘဝံဖြီးရေးအဖွဲ့တို့အား PHR အနေဖြင့် အလေးအနှက် အထူးတလည် ကျေးဇူးတင်ရှိပါသည်။

အစီရင်ခံစာအား PHR ၏ ကျင့်ဝတ်ပိုင်းဆိုင်ရာ အကဲဖြတ်စစ်ဆေးမှု၊ ဘုတ်အဖွဲ့မှု၊ အတည်ပြုပြီး ဖြစ်သည်။

©2014 Physicians for Human Right

All rights reserved.

Library of Congress Control Number: 2014956141

ISBN 1879707780

Cover: Ma Than Ei, a resident of the Thilawa relocation site, stands in front of her home.

Abbreviations

JICA

Japan International Cooperation Agency

MJTD

Myanmar Japan Thilawa Development, Ltd.

MTSH

Myanmar Thilawa SEZ Holdings Public Ltd.

PHQ-2

Patient Health Questionnaire-2

Thilawa SEZ

Thilawa Special Economic Zone

TSDG

Thilawa Social Development Group

TSEZMC

Thilawa SEZ Management Committee

UNDP

United Nations Development Programme

မာတိကာ

၅ အကျဉ်းချုပ်

၈ နောက်ခံအကြောင်းရင်း

- လူ့အခွင့်အရေးချိုးဖောက်မှုနှင့်
စီးပွားရေးပိတ်ဆို့မှုများ
- ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုနှင့် မြေယာသိမ်းဆည်းမှုများ
- လူ့အခွင့်အရေး၊ မြေယာ၊ အသက်မွေးဝမ်းကောင်း
နှင့် ကျန်းမာရေး
- သီလဝါစီမံကိန်းသည် အသက်မွေးမှုနှင့်ကျန်းမာရေး
အခြေအနေအား ခြောက်လျက်ရှိသည်

၁၄ နည်းလမ်းနှင့် အကန့်အသတ်များ

၁၆ အတင်းအဓမ္မရွှေ့ပြောင်းခြင်းအပေါ်

နိုင်ငံတကာ မှ လမ်းညွှန်ချက်များ

၁၈ တွေ့ရှုချက်ရလာဒ်များ

၂၃ နိုင်း

၂၄ အကြံပြုချက်များ

၂၆ ဧယား

၂၈ ဝရပိုင်

၃၃ ကျမ်းကိုး

သီလဝါ အထူးစီးပွားရေးင်းကျော် တည်နေရာပြ မြန်မာနိုင်ငံမြေပါ

ဘက္ကားချုပ်

မြန်မာနိုင်ငံတွင် လက်ရှိဖြစ်ပေါ်နေသော အစိုးရ၏ မူဝါဒ ပြောင်းလဲမှုများကြောင့် အနောက်နိုင်ငံများမှ ပိတ်ဆိုမှုများအား ဖြေလျှော့ပေးခြင်းနှင့် နိုင်ငံတကာမှ အကူးအညီများနှင့် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုများ တိုးတက်လာ ခဲ့သည်။ နိုင်ငံတကာ အစိုးရများနှင့် ကော်ပိုရေးရှင်းများမှ မြန်မာနိုင်ငံရှိ ကုမ္ပဏီများနှင့် ပူးပေါင်းကာ စက်မှုအုံများ၊ ရေအားလှုပ်စစ် ထုတ်လုပ်သော ရေကာတာများ၊ သူတွင်းများ နှင့် ရေနံပိုက်လိုင်းများ ဖော်ထုတ်ခြင်း ကဲ့သို့သော စီမံကိန်း လုပ်ငန်းကြီးများကို လုပ်ဆောင် လာကြသည်။ စီးပွားရေး တိုးတက်မှု အတွက် အခွင့်အလန်းများ ပေါ်ပေါက်လာသော်လည်း ထိုဖွံ့ဖြိုးမှ စီမံကိန်းများကြောင့်ပင်လျှင် နိုင်ငံတွေမှုး နေရာအမြောက်အများတွင် ဖိအားပေး ဖယ်ရှားခံ နေရပြီး စီမံကိန်းဒေသများ၏ လူအခွင့်အရေး အခြေအနေများအား ဆိုရှား သွားစေသည်။

အတင်းအဓမ္မ ရွှေပြောင်းမှုသည် လူထူးအား နေရာတိုင်းတွင်ခြစ်းခြောက်နေသည်။ ရှားပါးလာသော အရင်းအမြစ်များဆိုသို့ အပြိုင် လက်ဦးမှုရယူခြင်း၊ သဘာဝပတ်ဝန်းကျင် ထိခိုက်ပျက်စီးခြင်း၊ ဖွံ့ဖြိုးရေး စီမံကိန်းများနှင့် မြေယာ သိမ်းဆည်းမှုများသည် တရား မျှတူမှုက်းမဲ့သော ရွှေပြောင်းမှုများကို ဖြစ်ပေါ် စေလျက်ရှိသည်။ လူနည်းစုတိုင်းရင်းသားများနှင့် ငြာနေတိုင်းရင်းသားများစသော ဖယ်ထုတ်ခံရသော လူအဖွဲ့အစည်းတွင် နေထိုင်သူများ သည် အတင်းအဓမ္မ ရွှေပြောင်းမှု၏ သားကောင်များအဖြစ် မြင်တွေ့ရလေ့ရှိသည်။

အတင်းအဓမ္မ ရွှေပြောင်းခြင်းသည် လူအခွင့်အရေး ထိခိုက်မှုများကို ကာလတို့အတွင်း အကျိုးသက်ရောက်မှု ရှိသလို အဆိုပါထိခိုက်မှုများကို မဖြေရှင်းလျှင် မလုပ်ခြုံမှု တိုးပွားခြင်းနှင့် အခွင့်အရေး ဆုံးရုံးခြင်းများကို ဆင့်က ဆင့်က တိုးပွားစေနိုင်သည်။ ကျော်းမာရေး အခြေအနေ၊ ကျော်းမာရေး ဂရုစိုက်မှု ရရှိခြင်းနှင့် အစားအစာ လုံလောက်မှုများသည် အတင်းရွှေပြောင်းမှု၏ လူအခွင့်

အရေးဆိုင်ရာ အကျိုးဆက်များ ဖြစ်ပြီး ရေရှည်တွင် ဖြစ်ပေါ်လာနိုင်သော ဆိုးကျိုးများ အတွက် ကန်းလီးသတိပေးချက် ပင်ဖြစ်သည်။ အစားအစာ မလုံလောက်မှုသည် ကလေးငယ်များအား ဆိုးကျိုး အမြောက်အမြား ဖြစ်ပေါ်စေသည်။ ဘဝတလျောက် ကျိုးမားရေးနှင့် ဖွံ့ဖြိုးမှုကို ပိတ်ဆို တားဆီး စေနိုင်သည်။ ဆက်လက်ဖော်ပြမည့် သူတေသန အစီရင်ခံစာသည် နိုင်ငံတကာ လမ်းညွှန်ချက်များကို လိုက်နာဆောင်ရွက်ခြင်း မရှိဘဲ ပြောင်းရွှေ့နေရာချ ထားသည့်အခါ တစ်ဦးချင်းစီ မိသားစုများနှင့် လူအဖွဲ့အစည်းအပေါ် ထိခိုက်မှုများကို မီးမောင်းထိုးပြု ထားပါသည်။

လူအခွင့်အရေးအတွက် ဆရာဝန်များ (ပီဇော်ချုံအာ) သည် ထိုကဲ့သို့သော အတင်းအဓမ္မ ရွှေပြောင်းမှုများကြောင့် ဖြစ်ပေါ်လာသော လူအခွင့်အရေး ဆိုင်ရာ ပြဿနာများကို လေ့လာရန်နှင့် အကဲဖြတ်ရန် ကူးစက်ရောဂါန့် ဆိုင်သော စစ်တမ်းများကို လုပ်ဆောင်ခဲ့သည်။ အဆိုပါ စစ်တမ်းနှင့် တွေ့ရှုချက်များသည် အဘယ်ကြောင့် အစိုးရများအနေဖြင့် ဖြစ်နိုင်လျှင် ပြောင်းရွှေ့ နေရာချထားမှုကို ရောင်ရှားသင့်ကြောင့်နှင့် မရောင်ရှားနိုင်လျှင် တည်ဆောက်ပြီး ပြောင်းရွှေ့ခြင်း ဆိုင်ရာ လမ်းညွှန်ချက်များကို လိုက်နာရမည်ဖြစ်ကြောင်း အဆိုပြုချက်ကို ပို့မို့အားကောင်း လာအောင် အထောက်အပံ့ ပေးပါသည်။

သီလဝါစီးပွားရေး စီမံကိန်းသည် ဖွံ့ဖြိုးရေးစီမံကိန်းများကြောင့် ဒေသခံလူထူးအား အခွင့်အရေးများ အပေါ် ဆိုးကျိုးများ သက်ရောက်စေကြောင်း သရုပ်ပေါ်စေသည် စီမံကိန်းတစ်ဦးခြေဖြစ်သည်။ ရန်ကုန်မြို့၏ တောင်ဘက် ၂၅ ကိုလိုပိတော် အကွားရှိ သီလဝါဆိပ်ကမ်းအနီးတွင် အထူးစီးပွားရေးဇုန် တည်ဆောက်ရေးအတွက် ဟက်တာ ၂၄၀၀ ရှိသော လတ်ယာမြေများကို စက်ရှုမြေမြေများအဖြစ် အကောင်အထည်ဖော်သွားမည် ဖြစ်သည်။ ဂျပန်အစိုးရ ဂျပန်ကုမ္ပဏီ ၃၉၆၂ မြန်မာအစိုးရ၊ မြန်မာကုမ္ပဏီ အစုအဖွဲ့တို့နှင့် ပူးပေါင်းကာ စီမံကိန်း ပထမအဆင့်အား အကောင်

အထည်ဖော်မည် ဖြစ်သည်။ အဆိုပါစီမံကိန်းမှ ၂၀၁၈ မတိုင်မီ အမြတ်ငွေ အမေရိကန်ဒေါ်လာ ၅၃၃ၧ၀၀၀ ရရှိရန် မျှော်မှန်းထားသည်။ စီမံကိန်းနေယာအတွင်း နေထိုင်သူများအတွက်မှာ သူတို့မြှုတ်တင်း နေထိုင်သော ဝင်ငွေအရင်းအမြတ်ဖြစ်သည့် လယ်ယာမြေများ ဆုံးရုံးခြင်းကို ဖြစ်ပေါ်စေသည့် ပြောင်းဆွဲ နေရာချ ထားခြင်းကို ခံလိုက်ရသည်။ စီမံကိန်း ကန်ဦးအဆင့်ကို ၂၀၁၃ခုတွင် စတင်ခဲ့ပြီး ငှုံးစီမံကိန်းကြောင့် အိမ်ထောင်စုပေါင်း ၆၈ ရု ဖိအားပေး ရွှေ့ပြောင်းခြင်း ခံခဲ့ရသည်။ စီမံကိန်း ဒုတိယအဆင့်ကို ၂၀၁၅ ခုနှစ်တွင် စတင်မည်ဖြစ်ပြီး ကျွန်ုရှိနေသော အိမ်ထောင်စု ၈၄၆ ရု မှာလည်း ရွှေ့ပြောင်းခံကြရမည် ဖြစ်သည်။

ယေဘုယျအားဖြင့် ထိုကဲ့သို့သော ပြောင်းဆွဲမှုများ အတွက် သာမန်မဟုတ်သော အခြေအနေများကြောင့် အရွှေ့ပြောင်းခံရသူများသည် နှင့်တကာ လမ်းညွှန်ချက်⁹ များအရ ရွှေ့ပြောင်းမှုသည် နှင့်တကာ လူအခွင့်အရေး ဆိုင်ရာ ဥပဒေများအတိုင်း လိုက်နာဆောင်ရွက်ခြင်း၊ ရွှေ့ပြောင်းမှုသည် ကျိုးကြောင်း ဆီလျဉ်ခြင်းနှင့် ပြီးပြည့်စုံ၍ သင့်တင်မှုတေသာလျဉ်ကြေး အသေအချာ ရရှိခြင်းကဲ့သို့သော တိကျသေချာသော သဘောတူ ညီချက် ရရှိမှုသာ ပြောင်းဆွဲရမည် ဖြစ်သည်။ ပြောင်းဆွဲ နေရာချထားခြင်းကြောင့် ပြောင်းဆွဲခံ လူထု၏ ဘဝလူနေမှုအဆင့်အတန်းအား မနိမ့်ကျ စေသင့်ပါ။ ယင်းစံသတ်မှတ်ချက်များ သည် ငှုံးတို့ ပိုင်ဆိုင်သော အိမ် သို့မဟုတ် ပိုင်ဆိုင်မှုအား တရားဝင် အမည်ပေါက်သည် ဖြစ်စေ မပေါက်သည် ဖြစ်စေ သက်ရောက်မှု ရှိသည်။ မြန်မာအစိုးရအနေဖြင့် အဆိုပါ လမ်းညွှန်ချက် များကို လိုက်နာရန် သဘောတူခဲ့ပြီး ဂျပန်အစိုးရ အနေဖြင့်လည်း ငှုံးတို့ အကောင် အထည်ဖော် ဆောင်ရွက်မည့် စီမံကိန်းများ¹⁰ အတွက် ပုံစံတူ မူဝါဒများကို ရှိပြီးဖြစ်သည်။

၂၀၁၄ ခုနှစ် ဉာဏ်လတွင် ကန်ဦးအဆင့် စီမံကိန်းကြောင့် ရွှေ့ပြောင်းခံရသော အိမ်ထောင်စု

ပေါင်း ၂၉ ရု (စုစုပေါင်း အပြောင်းရွှေ့ခံအိမ်ထောင်စု၏ ၈၀%) အား PHR မှ စစ်တမ်းကောက်ယူ ခဲ့သည်။ထိုအပြင် အင်တာပျိုး ၂၂ ခုကိုလည်း ပြုလုပ်ခဲ့သည်။ ရလာဒ်အနေဖြင့် ရွှေ့ပြောင်းမှု ဖြစ်စဉ်များတွင် နှင့်တကာ (Sphere) လမ်းညွှန်ချက်၏ များကို လိုက်နာခဲ့ခြင်း မရှိကြောင်း PHR မှ တွေ့ရှိခဲ့သည်။ အထူးသဖြင့် ရွှေ့ပြောင်းခံရသူများသည် မပြောင်းရွှေ့ ပါက တရားစွဲဆို ခံရမည် ထောင်ချုခံရမည်ဟု အစိုးရဘက်မှ ခြောက်ခံရခြင်းကြောင့် ဖြစ်ကြောင်း တွေ့ရှိရသည်။ ထိုအပြင် အရွှေ့ပြောင်းခံရသူများအား ပေးအပ်သော နှစ်နာကြေးမှာလည်း ငှုံးတို့ဘဝ စားဝတ်နေရေး အတွက် လုံလောက်အောင် ဖန်တီးပေး နှင့်သော ပမာဏ မဟုတ်ကြောင်း တွေ့ရှိရသည်။ သီးနှံများ၊ တိရစ္ဆာန်များ၊ အိမ်များအတွက် ငွေ့လျဉ်ကြေး ပုံပိုးပေးခဲ့သောလည်း လယ်မြေများ ဆုံးရုံးသွားသော လယ်သမားများ အတွက်လည်း ငှုံးတို့ ဘဝလုံခြုံစွာ နေထိုင်စားသောက်နှင့်ရေး အတွက် အခြားနည်းလမ်း သို့မဟုတ် သင့်လျဉ်သော သင်တန်းပို့ချခြင်း တို့ကိုလည်း ပြုလုပ်မပေးခဲ့ပေ။ အနီးအနားရှိ စက်မှုလုံများတွင် အလုပ်လုပ်ကိုင် နေသူများ မှာလည်း သစ်ပြောင်းရွှေ့ သော အလွန် ဝေးကွာသောကြောင့် အလုပ်ရှုသို့ သွားရောက်ရန် ကုန်ကျစရိတ်များကို မတတ်နိုင် သောကြောင့် အလုပ်မှ နှုတ်ထွက်ခဲ့ကြရသည်။ အရွှေ့ပြောင်းခံရပြီးနောက် အိမ်ထောင်စုအများစု၏ နေ့စဉ်ဝင်ငွေမှာ ၇၈% အထိ ကျဆင်းခဲ့သည်။ အိမ်ထောင်စု ၂၆၉မှု သူတို့၏ လိုအပ်ချက်များကို ဝယ်ယူရန် ပိုက်ဆံမလုံလောက် ကြောင်း နှင့် အိမ်ထောင်စု ၂၂ ရုမှ လိုအပ်သည်များကို ဝယ်ယူရန် အခြားသူများထံမှ ငွေ့ချေးထားရကြောင်း သိရသည်။ PHRမှစစ်တမ်းပြုလုပ်ခဲ့သော လူအဖွဲ့အစည်း အသေးလေးသည် ဂျပန်အစိုးရနှင့် မြန်မာအစိုးရတို့က သူတို့၏ အပြုအမှုများကို မပြောင်းလျှင် နောင်လာ လတ္တံ့သော အိမ်ထောင်စု ၈၄၆ စုအနေဖြင့် အလားတူ ထိခိုက်မှုများ ဖြစ်ပေါ်နိုင်ကြောင်း မှန်းဆနိုင်မည့် တွေ့ရှိချက်ပုံစံ တစ်ခုဖြစ်သည်။

ငုတ်အသက်မွေးဝမ်းကြောင်း အခက်အခဲများက အရွှေပြောင်းခံ အိမ်ထောင်စုများ၏ စားနပ်ရိက္ခာ ဖူလုံရေးနှင့် ကျွန်းမာရေး အခြေအနေများအား အကျိုးသက်ရောက်စေခဲ့သည်။ စစ်တမ်းတွင် အိမ်ထောင်စုစုမှမိသားစုများသည် ပြောင်းရွှေ့ပြီးနောက် မပြောင်းခင်ကထက် ပိုမို၍ အစာရေစာ ငတ်မှတ် ခေါင်းပါးခဲ့ပြီး၊ ၁၃.၆% သော ကလေးငယ်များမှာ အာဟာရအနည်းငယ် ပြတ်လပ်ခဲ့ကြောင်း သိရှိရသည်။ ယူးနာမှုနှင့် ဆေးမကုန်းမှုတို့မှာ မပြောင်းခင်ကအိမ်ထောင်စု ၆ စုသာရှိသော်လည်း ပြောင်းရွှေ့ပြီးနောက် ၁၆ စုအထိ ၂ ဆကျား တိုးမြင်းလာခဲ့သည်။

ယခုကဲ့သို့သောဝင်ငွေလေ့နည်းလာခြင်း၊ စားနပ်ရိက္ခာပိုမိုကျပ်တည်းလာခြင်း၊ ကျွန်းမာရေးဝန်ဆောင်မှုများအလုံအလောက်မရရှိခြင်းတို့သည် အရွှေပြောင်းခံအိမ်ထောင်စုများအား မရေရာသော အခြေအနေများကိုဖြစ်ပေါ်စေသည်။ သို့ဖြစ်ပါ၍ အရွှေပြောင်းခံ နေရာသစ်တွင် ငုတ်တို့၏ အသက် မွေးဝမ်းကြောင်းကို ပိုမိုတိုးတက် ကောင်းမွန်အောင် ပြုလုပ်ပေးခြင်း၊ အာဟာရနှင့် ကျွန်းမာရေးအခြေအနေများကို ပိုမို ကောင်းမွန်အောင် ပြုလုပ်ခြင်းများ လုပ်ဆောင် မပေးနိုင်ပါက ဆိုးရွားသော အခြေအနေများနှင့် ဆက်လက်ရင်ဆိုင်နေရမည် ဖြစ်သည်။ အကယ်၍သာ စီမံကိန်း ဒုတိယအဆင့်ကဲ့သို့ အကောင်အထည်ဖော်ရွှေ့ကြပ်ပါက နောက်ထပ် အပြောင်းရွှေ့ခံအိမ်ထောင်စုပေါင်း ၈၄၆ မှုံးအလားတူ ကြွားဝါးရမည်ဖြစ်ပေသည်။ မည်သို့ပင်ဆိုစေကာမူ ပြန်လည်နေရာချထားရေး အပါအဝင် နေ့စဉ်ကိစ္စရပ်များကို စီမံခန့်ခွဲရသည့် သီလဝါ အထူးစီးပွားရေးဇွန် စီမံခန့်ခွဲမှုကော်မတီ၊ မြန်မာအစိုးရ နှင့် ဂျပန်မှ အပေါင်းပါများအနေဖြင့် ထိုကဲသို့သော ကပ်ဘေးများ နောက်ထပ်ဖြစ်ပေါ်ခြင်းမရှိအောင် ကာကွယ်နိုင်သည့် အခွင့်အရေးရှိနေဆုပ်ဖြစ်သည်။ ပထမအဆင့် စီမံကိန်းအတွင်းတွင်ကား အထိခိုက်ခံ အိမ်ထောင်စုများအား အမိပို့ပို့ပြည့်ဝွာ ညီနှင့် ဆွေးနွေးခြင်းမရှိခဲ့သလိုသင့်တင့်မှုတေသာ လျှော့ကြေး မရရှိခဲ့ပါ။ ပြန်လည်နေရာချထားရေး အတွက်လည်း အကန်အသတ်ဖြင့်

အခိုန် အနည်းငယ်သာပေးခဲ့သည်။ အဆိုပါအချက်များသည်ကား ဒေသခံလူထုသည်ကား လူအဖွဲ့အစည်း၏ အခြေခံရပိုင်ခွင့်ဖြစ်သော သင့်လော်သော နေရာတိုင်ခင်း ရရှိခွင့်ကိုသာမက ကျွန်းမာစွာနေထိုင်ခွင့်နှင့် ထိခိုက်မှုများကို ထိရောက်စွာကုစားနိုင်ခွင့် တိုကိုပါ ချိုးဖောက်ကြောင်း လယ်ပြင်မှာဆင်သွားသကဲ့သို့ ပေါ်လွင်လျက်ရှိသည်။

သီလဝါ ပြန်လည်နေရာချထားသည့်နေရာမှ အိမ်တွင်

Photo: Lauren Sakae

နေကိုယ်တွင်းအရင်

ପ୍ରିସ୍ତିଖାକୁଣ୍ଡଳ ଦାନ୍ତରଲ୍ଗାଃ ଶ୍ରୀ ଲ୍ବଜ୍ଞାକୁଣ୍ଡଳରେଣେଃ ଶ୍ରୀରା
ଶ୍ରୀଃ ଫେରାଗନ୍ଧମ୍ବାଃ ଶ୍ରୀକୁଣ୍ଡଳ ଶିଃ ପ୍ରବାଃ ରେଣେଃ ପିତରଙ୍ଗୀମ୍ବାଃ

၂၀၈၄ ထက်ဝက်ခန့်မှစတင်၍ လူအခွင့်အရေးဆိုင်ရာ
ချီးဖောက်မှုများ လုပ်ဆောင်ခဲ့သောစစ်တပ်အုပ်စိုးသည်။
အထိုးရမှ မြန်မာနိုင်ငံအား အုပ်ချုပ်ခဲ့သည်။ ထိုကဲ့သို့
အကြီးအကျယ်ချီးဖောက်မှုများ လုပ်ဆောင်ခဲ့သော
စစ်အထိုးရအား နိုင်ငံအချီးမှ ပိတ်ဆိုအရေးယူမှုများ
ပြုလုပ်ခဲ့သည်။^၆ ၁၉၅၈ မှ ၂၀၁၀ ခုနှစ်အထိ
အရပ်သားပြည်သူလူထုမှာ စစ်အထိုး၏ ဖိနှိပ်မှုအောက်
ဆုံးရွားစွာနေထိုင်ခဲ့ရသည်။ အထိုးရမှ မြန်မာနိုင်ငံ
အလယ်ပိုင်းနှင့် နယ်စပ်ဒေသများတွင် အရပ်သားနှင့်
လက်နက်ကိုင်များအကြား မဖြေခြား နိုင်အောင်
ဆောင်ရွက်ပြီး တိုင်းရင်းသားဒေသများတွင်
သောင်းကျွန်းသူ နှိမ်နှင့်ရေးအတွက် တပ်များ ချထား
ခဲ့သည်။ အထိုးရဆန်ကျင်ရေး နှင့် ဒီမိုကရေးအရေး
ဆောင်ရွက်သည်ဟု သံသယရှိသူ ထောင်ပေါင်းများစွာ
တို့အား အထူးရဲတပ်ဖွဲ့နှင့် စစ်ထောက်လှမ်းရေးတို့မှ
ညွှန်ပေးနိုင်စက်ကာ ထောင်ချခဲ့သည်။^၇ ၁၉၈၈
လူထုလုပ်ရားမှုအတွင်းတွင်လည်း စစ်တပ်မှုရန်ကုန်
မြှို့တွင် အင်အားသုံးဖြေခွင်းခဲ့ပြီး ဒီမိုကရေးအရေး
ထောက်ခံဆန်ပြသူ ၂၀၀၀ ခန့်အား သတ်ဖြတ်
ခဲ့သည်။

အဖွဲ့အစည်းများ အနေဖြင့် ကောင်းချီးပေးခဲ့ကြသည်။
အဆိုပါ အပြောင်းအလဲများအား ချီးကျှုံးရှု၏ပြုသည့်
အနေဖြင့် ထုတေသနီးလျှေ ကနေဒါ ဥရောပနိုင်ငံများ၊
ဂျပန်နိုင်ငံနှင့် အမေရိကအပါအဝင် အနောက်နိုင်ငံ
အများစုံမှု ဖွံ့ဖြိုးရေးဆိုင်ရာ အကူအညီများ
တိုးမြှင့်ပေးခဲ့ပြီး ဆယ်စုံနှစ်များအတွင်း ပထမဆုံး
အနေဖြင့် မြန်မာနိုင်ငံတွင် ငြင်းတို့၏ စီပွားရေး
လုပ်ငန်းများ လာရောက်လုပ်ကိုင်ရန် ခွင့်ပြု ပေးခဲ့သည်။
နိုင်ငံတကာကုမ္ပဏီများမှ အလုံးအရင်ဖြင့် လာရောက်
ရင်းနှီးမြှုပ်နှံခဲ့ပြီး မြန်မာအစိုးရမှလည်း နိုင်ငံခြား
ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုများ^{၁၁} ပိုမိုလွှာယ်ကူစေရန်နှင့် စီးပွားရေး
ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်စေရန် ဥပဒေများပြုသွန်းခြင်းနှင့် အခွန်
အတုတ်များ ဖြေလျှော့ပေးခြင်းတိုကို ဆောင်ရွက်
ခဲ့သည်^{၁၂}

အဆိုပါ ရင်းနှီးမြပ်နှုနူများသည် မြန်မာနိုင်ငံအား
စီးပွားရေးဆိုင်ရာ ဒုက္ခတွင်းမှ ကုလ္ပါကယ်တင်ပေး
နိုင်မည့် အလားအလာကောင်း ပင်ဖြစ်သည်။
ဆယ်စုနှစ်များစွာ ဖြစ်ပေါ်ခဲ့သော အစိုးရ၏
စီမံခန့်ခွဲမှုဆိုင်ရာ ညံဖျင်းမှု၊ အဂတိလိုက်စားမှု နှင့်
စီးပွားရေးဆိုင်ရာ ပိတ်ဆိုအရေးယူမှုတိုက တိုင်းပြည်၏
စီးပွားရေးကို ဖျက်ဆီးပစ်ခဲ့သည်။^{၁၂} ကုလသမဂ္ဂ^{၁၃}
ဆိုင်ရာ ဖွံ့ဖြိုးမှုအစီအစဉ် (UNDP) ၏ ၂၀၁၃ ခုနှစ်
လူသားဖွံ့ဖြိုးမှုညွှန်းကိန်အရ နိုင်ငံပေါင်း ၁၈၇ နိုင်ငံ
ရှိသည့်အနက် အဆင့် ၁၅၀ ချိတ်ခဲ့သည်။ အဆိုပါ
ညွှန်းကိန်းမှု နိုင်ငံအတွင်း လူသားတို့၏ ကျန်းမာရေး၊
ပညာရေး နှင့် လူနေ့မှု အဆင့်အတန်း စသော
ညွှန်းကိန်းများကို စုပေါင်း တိုင်းတာခဲ့ခြင်း ဖြစ်သည်။^{၁၄}
၂၀၁၀ တွင်နိုင်ငံ၏ လူဦးရေ ၂၂၈ ရာခိုင်နှုန်းမှာ
ဆင်းရမွဲတော်မှုပျဉ်း^{၁၅} အောက်တွင်ရှိပြီး ၂၀၁၁
ခုနှစ်အတွက် နိုင်ငံ၏ တစ်ဦးချင်း တစ်နှစ်ဝင်ငွေမှ
ပျမ်းမှု ၁၁၄၄ ဒေါ်လာသာ ရှိသည်။^{၁၆} ဆင်းရဲ
မွဲတော်မှုနှင့် အစားအစာ မလုံလောက်မှုတို့မှာ ခေါင်းနှင့်
ပန်းပမာသာတည်း။ ၂၀၀၈ မှ ၂၀၁၂ အတွင်း အသက်
၅ နှစ်အောက်ကလေး ၂၂၀ ၆ ရာခိုင်နှုန်းမှာ ကိုယ်
အလေးချိန် လျော့နည်းမှုကို ဆိုးရွားစွာ ခံစားရကြောင်း
ယူနိုင်ဖော်ဖို့ ခေါ်မှန်း ခဲ့သည်။^{၁၇} စီးပွားရေး
တိုးတက်လာခြင်းနှင့်အတူ နိုင်ငံအကျိုးစီးပွား မြင့်တက်
လာမည်။ အလုပ်အကိုင် အခွင့်အလန်းများ ပိုမို
ပေါ်ပေါက်လာပြီး လုပ်ခ လစာများ တိုးတက် လာမည်။

ပိုမိုရရှိလာသော အခွန်အခများဖြင့် အစိုးရမှ နှင့်အတွင်း အစားအစာ ရရှိခဲ့ပါ ကျွန်းမာရေး အဖောင့် အရှေ့က် ရပိုင်ခွင့် နေအိမ်နှင့် ပညာရေး ဆိုင်ရာ ရပိုင်ခွင့် စသော စီးပွားရေး လူမှုရေးနှင့် ယဉ်ကျေးမှုဆိုင်ရာအခွင့်အရေးများတိုးတက် လာအောင် အကောင်အထည်ဖော် နှင့်မည်။

မြန်မာနိုင်ငံသည် ရုပ်နှီးမြှုပ်နှံမှု နှင့်အတူ မြေယာ သိမ်းဆည်းမှုများပါ တိုးပွားလာသည်

၂၀၁၁ ခုနှစ်တွင် မြန်မာနိုင်ငံသည် စားသုံးသူ အခြေပြု ဈေးကွက် မတို့မထိရောက်သေးသော နောက်ဆုံး နှင့်များထဲမှတစ်ခု ဖြစ်သည်။ လူဦးရေ ၅၅ သန်းရှိသော တိုင်းပြည်တွင် နှင့်ခြား ထုတ်ကုန်များ မရှိသလောက်သာရှိသောနှင့် ဖြစ်သည်။ ကျောက်မီး သွေး ရွှေ၊ သတ္တာ၊ ရေအားလုပ်စစ်၊ ကျွန်းသစ်၊ ဆန်၊ သကြား၊ ရေနံ နှင့် သဘာဝပါတ်ငွေ တို့ဖြင့် သယံဇာတပါကြော်လှသည်။ ထိုအရာတို့ကပင် နှင့်ခြား ရင်နှီးမြှုပ်နှံ မှတိကို ဆွဲဆောင်လျက်ရှိသည်။ စီးပွားရေး ပိတ်ဆွဲမှုများ ဖြေလျှော့ဖြီးနောက် နှင့်ခြား တိုက်ရှိက ရင်နှီးမြှုပ်နှံမှုမှာ ၂၀၁၁ တွင် အမေရိကန် ဒေါ်လာ ၁၀ ၉ ဘီလုံး နှင့် ၂၀၁၂ တွင် အမေရိကန် ဒေါ်လာ ၂၂ ဘီလုံးအထိ^{၁၁} နှင့် ၁၀၁၄ ဧပြီလတွင် ၄၀၁ ဘီလုံးအထိ^{၁၃} တိုးတက်လာခဲ့သည်။

“မြန်မာလာ ဘယ်အချိန်ကြည့်ကြည် ချွဲတွင်း တစ်တွင်းပါ သဘာဝသယံဇာတ ပေါကြော်ဝတယ်။ ဓရနံနဲ့ သဘာဝပါတ်ငွေ တွေ့ရှိတယ်။ တရှုတ် နဲ့ ဆိန့်ယကြား အဓိကတောင်အာရုံး တည်ရှိတယ်။ တည်နေရာအရ အရေးပါတယ် ၁၉”

ဟူ အာရုံဖြီးရေးဘဏ်မှ Craig Steffensen မှ ပြောဆိုဖူးသည်။

စီးပွားရေး ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်လာခြင်းနှင့်အတူ စီမံကိန်း ဓရယာတွင် နေထိုင်သော လူထူ အဖွဲ့အစည်းများ အနေဖြင့် ဆိုးကျိုးများကို တွေ့ကြီး ခံစားလာရသည်။

၂၀၁၁ တွင် PHR မှ ပြုလုပ်ခဲ့သော စစ်တမ်းတစ်ခုအရ ထားဝယ်အထူးစီးပွားရေးလုပ်အနီးနှင့် လုပ်အတွင်း နေထိုင်သော အိမ်ထောင်စုများမှာ အခြားသောအေး များနှင့် လူအခွင့်အရေးခါးဖောက်ခံရနိုင်ချေ ၂၂ ဆရာပြီး အတင်းအဓမ္မ လုပ်အားပေးစေခိုင်းနိုင်ချေ ၂၀၉၉ ဆ အတိရှိနိုင်ကြောင်း တွေ့ရှိရသည်။ အကြောင်းရင်းမှာ စစ်တပ်များ အခြေချွဲလာခြင်းနှင့် ဖွံ့ဖြိုးရေး စီမံကိန်း များနှင့် ဆက်နွယ်ကာ မြေယာသိမ်းဆည်းမှုများ ကြောင့်ဖြစ်သည်။^{၁၁}

ဖွံ့ဖြိုးရေး စီမံကိန်းများနှင့် ဆက်နွယ်ကာ မြေယာ သိမ်းဆည်းမှုများမှာ မြန်မာနိုင်ငံ နေရာအနုံတွင် ဖြစ်ပေါ်နေသည်။ ရေကာတာ စီမံကိန်းများ၊ စိုက်ခင်းများ၊ ပိုက်လိုင်းများ၊ စက်မှုလုပ်များ၊ နှင့် သူတူတွင်း လုပ်ငန်းများမှာ တိုင်းနှင့်ပြည်နယ်အနုံ ဒေသခံ များအား သူတို့၏ မြေများပေါ်မှ ထွက်ခွာ သွားအောင် တွေ့နဲ့လျက်ရှိသည်။^{၁၁} မြေယာ သိမ်းဆည်းမှုနှင့် ပတ်သက်၍ ၂၀၁၀ နှစ်နိုဝင်ဘာ ၂၀၁၄ နှစ်တိရှိအတွင်း ထွက်ပေါ်ခဲ့သော အစီရင်ခံစာ များကို လေ့လာဆန်းစစ်ကြည်ပြီး ကော်ပို့ရေးရှင်းများ၊ အစိုးရ နှင့် စစ်တပ်မှ သိမ်းယူခဲ့သော မြေယာ သိမ်းဆည်းမှု ဥပမာ ၉၄ ခုကို မြန်မာနိုင်ငံအတွက် အမေရိကန် လူပ်ရှားဆောင်ရွက်မှု (US campaign for Burma) မှ ဖော်ထုတ်ခဲ့သည်။^{၁၂} အဆိုပါဆန်းစစ်မှုသည် ပုံနှိပ်ထုတ်ဝေခဲ့သော ဖြစ်ရပ်များကိုသာ မှတ်တမ်းတင် ချွဲခြင်းဖြစ်သောကြောင့် အမှန်တကယ် သိမ်းဆည်း ခံရသည့် အရေအတွက်နှင့် ပမာဏမှာ ထိုတက်မက အလွန် များပြားဖွယ် ရှိသည်။

စီးပွားရေး လွတ်လပ်ခွင့်များ ရှိလာသော်လည်း စစ်အာဏာရှင်စနစ်၏ အကျင့်ဆုံးများကား ကျွန်းရှိနေ သေးသည်။ မြေယာသိမ်းဆည်းမှုများတွင် မတရားသော လုပ်ဆောင်ချက်များကို အထင်အရှား တွေ့ရသည်။ နှင့်တကာ ပွင့်လင်းမြင်သာမှုအဖွဲ့ (Transparency International)၏ ၂၀၁၃ ခုနှစ် အကတိလိုက်စားမှု ညွှန်းကိန်းအရ^{၁၃} မြန်မာနိုင်ငံသည် ၁၇၄ နိုင်းအနက် အဆင့် ၁၅၇ ချိတ်ခဲ့သည်။ မြေယာသိမ်းဆည်းမှုနှင့် ရွှေပြောင်းမှုတို့အား လွယ်ကူအောင် ၂၀၀၈^{၁၄} ခုနှစ်ကတည်းက ဥပဒေများ ပြောန်းခဲ့သည်။^{၁၅} မြေယာ

သိမ်းဆည်းမှုကို ပြန်လည်တုန်ပြန်ရန် တစ်ဦးချင်း အနေဖြင့် မလွှယ်ကူပါ။ မြေယာပိုင်ဆိုင်မှုနှင့် ပတ်သက်သော အချက်အလက်များအား မှတ်တမ်း တင်ခြင်း သမိုင်းအစဉ်အဆက် အားနည်းခဲ့သလို မြေပေါ်တွင် ဆယ်စုံနှစ်များစွာ နေထိုင်လုပ်ကိုင် စားသောက် လာကြသော လူများအနေဖြင့် ပိုင်ဆိုင်မှုကို သက်သေပြန့် အထောက်အထား မရှိကြချေ။^{၁၆}

အစိုးရသစ်လက်ထက် မဖြေရှင်းဘဲ တိမ်မြှပ်သွား နေသော ပြဿနာအမြောက်အမြား ရှိသည်။^{၂၇} လူအခွင့်အရေး ချိုးဖောက်မှုများအား အစိုးရမှ လျှစ်လျှော်ခြင်း၊ အစိုးရအတွင်း အဂတိလိုက်စားမှု ပဟိုအစိုးရမှ မြို့နယ်အဆင့်တွင် လွမ်းမိုးမှုများ၊^{၂၈} ကြီးနိုဝင်နှင့် ခန်းမှုန်းရခက်သော စီးပွားရေး အသိက်အမြဲ့။^{၂၉} အရေးပါသော အစိုးရအောက်စီများ အပေါ် စစ်တပ်၏လွမ်းမိုးထိန်းချုပ်မှု^{၂၀}နှင့် တရားဥပဒေ စိုးမိုးမှု အားနည်းခြင်း^{၂၁} တို့လည်း အပါအဝင်ဖြစ်သည်။ လူထုအပေါ် အစိုးရမှ တာဝန်ခံမှုနည်းပါးလှသည်။ ချမ်းသာကြယ်ဝသူများနှင့် ကော်ပိုရေးရှင်းကြီးများ ဆိတ္တာသာ အာကာရှိသည်။ အဆိုပါအခြေအနေများက ကော်ပိုရေးရှင်းများ အစိုးရနှင့် စစ်တပ်တို့ မြေယာ သိမ်းဆည်းမှုနှင့် လူအခွင့်အရေး ချိုးဖောက်မှုများကို သဘောရှိလုပ်နိုင်အောင် ပုံပိုးပေးလျက်ရှိသည်။

လူအခွင့်အရေး । မြေယာ । အသက်မွေးဝမ်းကြောင်းနှင့် ကျွန်းမာရေးတို့သည် ဆက်စပ်လျက်ရှိသည်။

အတင်းအဓမ္မ လုပ်အားပေးခိုင်းစေမှု၊ ကန်းသတ် တားဆီးမှုနှင့် ဥပဒေပမြေယာသိမ်းဆည်းမှုကဲ့သို့သော လူအခွင့်အရေးချိုးဖောက်မှုများသည် မိသားစုံတစ်ခု၏ ဆင်းခြောင်းမှ လွတ်ကင်းအောင်လုပ်ဆောင်ရာတွင် အကျိုးသက်ရောက်မှု ရှိသည်။ ဆင်းခြောင်းဆိုသည်မှာ လူသားဆိုင်ရာ၊ စီးပွားရေးဆိုင်ရာ၊ နိုင်ငံရေး လူမှုရေးနှင့် ယဉ်ကျေးမှုဆိုင်ရာ အခြေခံအချက်များ လစ်ဟင်းခြင်း၊ လူသား တစ်ယောက်အနေဖြင့် ဂုဏ်သိက္ခာရှိစွာ ရပ်တည်နိုင်ဖို့ လိုအပ်သော စွမ်းဆောင်ရည် ရရှိအောင် မကာကွယ်ပေးနိုင်ခြင်းကို ဆိုလိုသည်။^{၂၂} ကမ္မားကျွန်းမာရေးအဖွဲ့ (WHO) က ဆင်းခြောင်းအား

ကာကွယ်ဆေးမထိုးနိုင်ခြင်း၊ အကြောင်းအရင်း၊ ရေအရည်အသွေးနှင့် ကျွန်းမာရေး အဆင့်အတန်း ညုံးခြင်း၊ ဆေးဝါးမရရှိနိုင်မှု နှင့် မိခင်သေဆုံးမှု အဖြစ် မှတ်ယူသည်။^{၂၃} အဆိုပါ အချက်များသည် လူတို့၏သက်တမ်း တို့တောင်း စေခြင်း၊ မသန့်စွမ်းမှုနှင့် တိမ့်စွာတို့ကို ဖြစ်ပေါ်စေသည်။^{၂၄}

ကမ္မားအုံမ်းကလေးသေဆုံးမှု ၅၀% ကျော်၏ အခြေခံ အကြောင်းရင်းမှာ အာဟာရမပြည့်ဝမှုပင်ဖြစ်သည်။ အကြောင်းရင်းမှာ ကလေးသေဆုံးမှုကို အမိက ဖြစ်စေသည် ဝက်သက်ရောဂါ။ ဝမ်းပျက်ဝမ်းလျှော ရောဂါ။ အဆုတ်ရောင် ရောဂါနှင့် ငှက်ယျားရောဂါ စသောရောဂါများကြောင့် ဖြစ်ပေါ်လာသော အကျိုး ဆက်များကို တိုက်ယျက်နိုင်စွမ်းကို အကန့်အသတ် ဖြစ်စေသောကြောင့် ဖြစ်သည်။^{၂၅} စားနှင်ရိက္ခာ လုံလောက်မှုနှင့် အခြေခံအာဟာရတို့သည် အခြေခံ လူအခွင့်အရေး ဖြစ်သော ကျွန်းမာရေးဆိုင်ရာ အခွင့်အရေး ပင်ဖြစ်သည်။^{၂၆}

ဆင်းခြောင်းသည် မိသားစုံဝင်များအား ဆေးရုံးဆေးပေးခိုးများသို့ သွားလာစရိတ်ပေးနိုင်စွမ်းကို အဟန့်အတား ဖြစ်စေသည်။ ဆင်းခြောင်းသည် လူအခွင့်အရေးအား သိရှိနားလည်စေဖို့ အဟန့်အတား ဖြစ်စေသည်။ ကျွန်းမာရေးနှင့် အဟာရအပေါ် ထိခိုက်မှုများသည် တစ်ဦးတစ်ယောက်၏ အလားအလား စိတ်ကူး စိတ်သန်းနှင့် လူမှုရေး ယဉ်ကျေးမှု နှင့် နိုင်ငံရေး ဆိုင်ရာ ဘဝများအပေါ် အကျိုးသက်ရောက်ကာ အတားအဆီး ဖြစ်စေပါသည်။^{၂၇} လူအခွင့်အရေး ကြည်းစာတမ်းတွင် အထူးတလည်ဖော်ပြထားသော အခွင့်အရေး အချို့တွင် အိမ်နေရာ ထိုင်းခင်း အခွင့်အရေး၊ သင့်လျော်သော လူနေမှုအဆင့်အတန်း အခွင့်အရေး၊ ပညာရေး အလုပ်အကိုင် ကျွန်းမာရေး ဆိုင်ရာ အခွင့်အရေး နှင့် အသက်ရှင် နေထိုင်ခွင့် စသော အ ခွင့်အရေးများ ပါဝင်သည်။^{၂၈}

အသက်မွေးဝမ်းကြောင်းမှာ ဆိုသည်မှာ စွမ်းရည်၊ ပိုင်ဆိုင်မှု ပစ္စည်းကိရိယာ နှင့် မဟာဗျာဟာများ အပါအဝင် လူသားများ ဆင်းခြောင်းကာ မိမိတို့

ဖူလုံစေရန်အတွက် အသုံးပြုသော အရာရာတိုင်းကို
 ဆိုလိုသည်။၁၈ ဥပမာအားဖြင့် မိသားစုကို ထောက်ပံ့
 နှင့်ရန် ဝင်ငွေရရှိသော အလုပ်ရရန်လိုအပ်သည်။
 ထိုအတွက် လိုအပ်သော နည်းပညာဆိုင်ရာ
 ကျမ်းကျင်မှုကို ပညာရေးမှတ်ဆန့် ရှာဖွေကောင်း
 ရှာဖွေနှင့်သည်။ သို့မဟုတ်လျှင် မိသားစုကို
 ထောက်ပံ့ရန် စီးပွားရေးအသေးလေး တစ်ခုကို စတင်
 လည်ပတ်ရန် အတွက် ပိုက်ဆံချေးယူကောင်း ချေးယူ
 နှင့်သည်။

အိန္ဒိယတို့များ မြန်မာနိုင်ငံသား ဦးဘသန် မှ ပြည့်လည်နေရာခါဆာသည့် နေရာအတွင်း သူများမှာ ထိုင်နေသည်။ ဦးဘသန်သည် လယ်သမဂ္ဂတိုင်ပြုခြင်း၊ အောက်ဖို့ကြင် လယ်ယာ လုပ်ကိုင်နိုင်ခြင်း မရှိတော့ဘဲ အပုပ်လက်မဲ့ ပြန်ကာ ဝင်ရေးမှုတော့ပေါ်။

မြန်မာနိုင်ငံ ကဲ့သို့သော ဖွံ့ဖြိုးဆဲ နိုင်ငံအတွက်
အသက်မွေးမှုကို အရှိန်အဟုတ်မပျက် ထိန်းသိမ်း
ထားနိုင်ဖို့ မြေယာပိုင်ခိုင်ခွင့်သည် အရေးပါသော
အစိတ်အပိုင်းတစ်ရပ်ဖြစ်သည်။ မြန်မာ့လူဦးရေ၏ ၆၆
ရာခိုင်နှုန်း မှာ ကျေးလက်ဒေသတွင် နေထိုင်ကြသည်။
ထက်ဝက်ကျော်မှာ လယ်ယာစိုက်ပျိုးရေး၊ အမဲ
လိုက်ခြင်း နှင့် သစ်တောာ များပေါ် ပို့ခိုက်သည်။

ပြောင်းရွှေနေရာချထားမှုသည် နိုင်ငံတကာ စံချိန်
 စံညွှန်းများနှင့် ကိုက်ညီမှုမရှိလျှင် ရွှေပြောင်းမှုသည်
 အသက်မွေးမှုနှင့် စားနပ်ရိက္ခာအပ်၏ ဒုတိယမပို့
 အနေဖြင့် သက်ရောက်မှုရှိကြောင်း ကိန်းကဏ္ဍးများက
 ညွှန်ပြနေသည်။ နိုင်ငံတကာ စံချိန်စံညွှန်းများကို
 လိုက်နာမှုမရှိဘဲ အတင်းအမွှေရွှေပြောင်းစေခြင်းသည်
 လူအခွင့်အရေးချိုးဖောက်မှုပင် ဖြစ်သည်။ ပြောင်းရွှေ
 နေရာချထားခြင်းကြောင့် မိသားစုများအား ပိုမိုဆင်းရဲ
 သွားစေသည်။ ဆင်းရဲတွင်းထဲရောက်သူများအား
 ပြောင်းရွှေခြင်းသည် အခြေအနေအား ပိုမိုဆိုးရား
 စေနိုင်သည်။

သီလဝါအထူးနှင့်ပွားခရေးနှင့် စီမံကိန်းသည် အသုတေသနများများ၏ အသက်မြေးမှန့်င် ကျန်းမာရေးခြိုင်မှာ၊ မြိုင်ကြောက်ရှုသည်။

ရန်ကုန်မြို့တောင်ဘက် ၁၅ မိုင်ခန့် (၂၅ ကီလိမီတာ)
 အကွာ ရန်ကုန်မြစ်နံဘေးတည်ရှိသော သံလျင်မြို့မှ
 သီလဝါဆိပ်ကမ်း လည်ပတ်နေသည်မှာ ဆယ်စုံနှစ်
 အတော်ကြောခဲ့ဖြစ်ဖြစ်သည်။ ဆိပ်ကမ်းအနီး တိုင်ရှိ
 မြေများကို စစ်အစိုးရမှ ၁၉၈၃၊ ၁၉၉၃၊ ၁၉၉၆၊
 ၁၉၉၇၊ ၁၉၉၈၊ ၁၉၉၉၊ ၂၀၀၃ ခုနှစ်များတွင်
 စက်မှုဇုန်အတွက် နေရာဆိပ်ပြီး သိမ်းဆည်းခဲ့သည်။
 နိုင်ငံခြား ကုမ္ပဏီများအား အခွန်ကင်းလွှတ်ခွင့်

ပေးထားသော အထူးစီးပွားရေးဇွန် အတွက်ဟုဆိုကာ ၂၀၁၄ တွင် ထပ်မံသိမ်းယူ ခဲ့ပြန်သည်။^{၅၅}

၂၀၁၂ နှစ်ကုန် ဂျပန်အစိုးရ နှင့် မြန်မာအစိုးရတို့ သီလဝါ အထူးစီးပွားရေးဇွန်အား တည်ဆောက်ရန် သဘောတူစာချုပ် အားလက်မှတ်ရေးထိုးခဲ့သည်။ ဂျပန်အစိုးရမှ အမေရိကန်ဒေါ်လာ သန်း ၅၀၀ နှင့်ညီမျှသော ယွမ်းဝေ ဘိလျုံအား စီမံကိန်းစတင်ရန် ထုတ်ချေးခဲ့သည်။^{၅၆} ဂျပန်နိုင်ငံမှ လွတ်လပ်သော အေဂျင်စီတစ်ခုဖြစ်သော ဂျပန်နိုင်ငံတကာ ဖွံ့ဖြိုးရေး အေဂျင်စီ (JICA) မှ သီလဝါစီမံကိန်းတွင် ဂျပန်အစိုးရအား ကိုယ်စားပြုကာ လိုအပ်သော ဖွံ့ဖြိုးရေး အကူအညီများကို ညို့နိုင်းဆောင်ရွက် ပေးလျက်ရှိသည်။ သဘော တူညီမှုအရ ဂျပန်ကုမ္ပဏီ ၃ ခုဖြစ်သော မစ်ဆူဘိရှိ၊ ဆူမီတိမိ နှင့် မစ်ရှုဘိန် နှင့် JICA တို့မှ မြန်မာ ဂျပန် သီလဝါ ဖွံ့ဖြိုးရေးလီမီတက် (MJTD) တွင် ပါဝင်ကြသည်။ ဂျပန်ကုမ္ပဏီများက MJTD ၏ ၄၉ ရာခိုင်နှုန်းကို ထိန်းချုပ်ထားသည်။ သီလဝါ အထူးစီးပွားရေးဇွန် တည်ဆောက်ရေးအား ကြီးကြပ် ဆောင်ရွက်ရန် အထူးဖွဲ့စည်းထားသော သီလဝါအထူးစီးပွားရေးဇွန် စီမံခန့်ခွဲမှုကော်မတီ နှင့် မြန်မာကုမ္ပဏီ ၉ ဗုံးပေါင်းဖွဲ့စည်းထားသော မြန်မာသီလဝါ အထူးစီးပွားရေးဇွန် အများပိုင်လီမီတက်မှ ၅၁ရာခိုင်နှုန်းတို့ ပိုင်ဆိုင်သည်။^{၅၇}

ဂျပန်နိုင်ငံ လုပ်တော်အမတ်နှင့် စီးပွားရေး စုစုပေါင်းယောက်နှင့် စက်မှုလုပ်ငန်း ဆိုင်ရာ ဒုတိယဝန်ကြီး Yoshihiko Isozaki မှ သီလဝါ အထူးစီးပွားရေးဇွန်စီမံခန့်ခွဲမှု စတင်ဖွဲ့လုပ် အေမြို့အနားတွင် စိန်ခွဲး ခြောကြားစဉ်။ ရန်ကုန်မြို့အနွန် ၂၀၁၃ခုနှစ် နိုဝင်ဘာလ။ ဓါတ်ပုံ - ဦးသန်းဝင်း / AFP/Getty Images

MJTD မှ ဟက်တာ ၄၀၀ အတွင်း အဝတ်အထည် ကား နှင့် အခြားထုတ်ကုန်များ ထုတ်လုပ်ရန် ရည်ရွယ်ချက်ဖြင့် စီမံကိန်းကို စတင်သည်။^{၅၈} မြန်မာသီလဝါ အထူးစီးပွားရေးဇွန်အများပိုင်လီမီတက်မှ ၂၀၁၄ ခုနှစ်တွင် အမေရိကန်ဒေါ်လာ ၁၀.၆ သန်း အမြတ်ရပြီး ၂၀၁၈ ခုနှစ်မတိုင်မီ ၅၃.၃ သန်းအထိ အမြတ်ရရှိရန် ကြံ့ရွယ်ထားသည်။^{၅၉} နိုင်ငံခြား ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှု အားကြပ်မတ်သည် အစိုးရအဖွဲ့အစည်း တစ်ခုဖြစ်သော မြန်မာရေးနှီးမြှုပ်နှံမှု ကော်မရှင်က စီမံကိန်းသည် အလုပ်အကိုင် အခွင့်အလန်း ၂၀၀၀၀၀ ကျော် အားဖန်တီးပေးနိုင်မည်ဟု ပြောဆိုထားသည်။^{၆၀}

စီမံကိန်းကို အဆင့်များခွဲထားသည်။ ပထမအဆင့် အနေဖြင့် အလွမ်းဆွတ်နှင့် သီလဝါကုန်းတန်း ကျေးရွာတို့ ပါဝင်သော ဟက်တာ ၄၀၀ အား ၂၀၁၂ တွင် စတင်ခဲ့သည်။ ဒုတိယအဆင့်အား ဟက်တာ ၂၀၀၀ ဖြင့် ဆက်လက်ဆောင်ရွက်မည် ဖြစ်သည်။ ပထမအဆင့် အကောင်အထည် ဖော်ရာတွင် အိမ်ထောင်စု ၆၈ စုအား ပြောင်းရွှေ့နေရာချေထား မည်ဖြစ်သည်။ ၆၈ စုအနေက် အိမ်ထောင်စုတစ်စုမှု မရွှေ့ပြောင်းသော် အလွမ်းဆွတ် ကျေးရွာတွင် နေထိုင်ဆဲ ဖြစ်သည်။ စီမံကိန်း ဒုတိယ အဆင့်အနေဖြင့် အိမ်ထောင်စု ၈၈၆ စု (လူဦးရေ ၃၈၆၉) အား ထပ်မံပြောင်းရွှေ့ နေရာချေထားရမည်ဖြစ်သည်။

ပြောင်းရွှေ့နေရာချေထားမည်ဆိုလျှင် နိုင်ငံတကာ ဥပဒေများနှင့် နိုင်ငံတကာ လူအခွင့်အရေး စံနှုန်းများနှင့် အညီ လုပ်ဆောင်ရမည်။ မြန်မာအစိုးရနှင့် JICA တို့မှ အဆိုပါ စံချိန်စံညွှန်းများကို အခြေပြုပြီး ပြန်လည်နေရာချေထားရေးဆိုင်ရာ လမ်းညွှန်ချက်များကို ပြုစုံခဲ့သည်။ အစိုးရတွင် နိုင်ငံသားများအား သူတို့၏ မြေယာနှင့်အိမ်များမှ တွက်ခွာရန် အမိန့်ထုတ်ပြန် နိုင်စွမ်း ရှိသည်။ ပြည်သူ့အကျိုးစီးပွား အတွက်ဟုဆိုကာ တစ်ဦးတစ်ယောက်၏ ပိုင်ဆိုင်မှုအား လွှာပြောင်း ရယူရိုင်သည်။ သို့သော်လည်းအဆိုပါ လုပ်ပိုင်ခွဲ့များမှာ အစိုးရရေးအခြားသော တာဝန်း ၁၀၃၈ရားများနှင့် ပွုတ်တိုက်မှုများ ရှိနေပြန်သည်။ နိုင်ငံတကာ နိုင်ငံသားနှင့် နိုင်ငံရေးဆိုင်ရာ အခွင့်အရေးစာချုပ် အခန်း (၁၃) အရ တစ်ဦးတစ်ယောက်၏ ပိုင်ဆိုင်မှု

အခိမ်ယာအား အတင်းအဓမ္မ ဝင်ရောက်သိမ်းပိုက်ခြင်း နှင့် ဥပဒေပ ဝင်ရောက် စွက်ဖောက်ခြင်းကို တားဖြစ်ခြင်းဖြင့် တစ်စုံတစ်ယောက်အား အတင်းအဓမ္မ ရွှေပြောင်းခြင်းမှ အကာအကွယ် ပေးထားသည်။ အတင်းအဓမ္မ ရွှေပြောင်းခြင်း ဆိုသည်မှာ တစ်စုံတစ်ယောက်အား သူပိုင်ဆိုင်သော အိမ် သို့မဟုတ် ပြောပေါ်မှ အင်အားသုံးခြင်း၊ အကြပ်ကိုင်ခြင်း ခြိမ်းခြားခြင်း ဖြင့်ဖယ်ရှားခြင်းကို ဆိုလိုသည်။ ထိုကဲ့သို့သော ရွှေပြောင်းမှုများနှင့် ပြန်လည် နေရာ ချထားရေး လုပ်ဆောင်မှုများတွင် အနည်းဆုံး အောက် ဖော်ပြပါ စံနှုန်းများကို လူအခွင့်အရေးဆိုင်ရာ စံချိန် စံညှုန်းများကို လိုက်နာဆောင်ရွက်ရမည် ဖြစ်ပေသည်။^{၁၀}

- ပြောင်းရွှေနေရာချထားရေးမပေါ်ပေါက်အောင် လုပ်ဆောင်သင့်သည်။ ပြောင်းရွှေနေရာချထားရမည် ဆိုလျှင်လည်း အနည်းဆုံးပမာဏကိုသာ ပြောင်းရွှေရမည်။
- ပြောင်းရွှေနေရာချထားခံရသူများ၏ အခြေအနေသည် မရွှေ့ပြောင်းမိုကထက် ပိုမို ဆိုးရွားမသွားစေရ။ ထို့အပြင် ပြောင်းရွှေမှုကြောင့် အထိခိုက်ခံရသူများအား မျှတသော လျှော်ကြေး အပါအဝင် လုံလောက်သော အကူအညီများ ပုံပိုး ပေးရမည်။ ရေရှည်အကျိုးမျှော်သော ဖွံ့ဖြိုးရေး ဆိုင်ရာ အကျိုးအမြတ်များကိုလည်း ခံစားခွင့် ပေးရမည်။
- ပြောင်းရွှေနေရာချထားခံရမည့် သူများသည် ပြောင်းရွှေခြင်းဆိုင်ရာ အစီအစဉ်ရေးဆွဲခြင်း နှင့် စီမံခန့်ခွဲခြင်း စသော အဆင့်တိုင်းတွင် အဓိပ္ပာယ် ပြည့်ဝွာ ပါဝင်ခွင့်ရှိရမည်။
- ဖွံ့ဖြိုးရေးစီမံကိန်းမှ အကျိုးအမြတ် ရရှိသူများ အနေဖြင့် ပြောင်းရွှေ နေရာချ ထားခြင့်ကြောင့် ဖြစ်ပေါ်လာသော လူမှုစီးပွားရေးဆိုင်ရာ ပြန်လည် ကုစာရေး အပါအဝင် ကုန်ကျစရိတ်များ အားလုံးကို ပေးရမည်။ မြေယာဆုံးရုံးသူများ အတွက် ဝင်ငွေ အရင်းအမြစ် ဆုံးရုံးခြင်းနှင့် စားနှုပ်ရိုက္ခာ လုံလောက်မှု မရှိခြင်းအမြတ် ပုံးတင် ထပ်နေသော အရာများဖြစ်သည်။

ပြန်လည်နေရာချထားရေး လုပ်ဆောင်စဉ်အတွင်း နှင့်တကာလမ်းညွှန်ချက် မြန်မာ့ဗေဒနှင့် JICA

လမ်းညွှန်ချက်များအတိုင်း လုပ်ဆောင်ခြင်းမရှိကြောင်း သီလဝါဒေသခံများမှ PHR မှ သူတေသီများအား ပြောဆိုသည်။ သီလဝါ အထူးစီးပွားရေးဇုန်တွင် နေထိုင်သော ဒေသခံမိသားစုများမှ သူတို့၏ လိုအပ်ချက်များကို ထုတ်ဖော် တောင်းဆိုရန် သီလဝါ လူမှုဘဝ် ဖွံ့ဖြိုးရေးအဖွဲ့အား ဖွဲ့စည်းလိုက်သည်။ ပြန်လည် နေရာချထားရေး လုပ်ငန်းစဉ်အတွင်း လူအခွင့်အရေး ချိုးဖောက်မှုများကို စုံစမ်းစစ်ဆေးရန် မဲခေါင်စောင့်ကြည့်ရေးအဖွဲ့နှင့် PHR မှ ပူးပေါင်း ဆောင်ရွက်ခဲ့သည်။ ပြောင်းရွှေ နေရာချထားခံရသူ များ၏ စားနှုပ်ရိုက္ခာ ဖူလုံမှု ကျွန်းမာရေး အခြေအနေ လူသားချင်းဆိုင်ရာ လိုအပ်ချက်များနှင့် အသက် မွေးဝမ်းကြောင်းနှင့် အိမ်ထောင်စုဝင်ငွေ အပြောင်းအလဲ တို့ဂို့လေ့လာဆန်းစစ်ခဲ့သည်။ အဆိုပါအစီရင်ခံစာသည် စုံစမ်းစစ်ဆေးမှု၏ တွေ့ရှုချက်များကို တင်ပြထားသည်။

ရုပ်းလမ်းနှင့် အကျဉ်းသတ်များ

ဤအစီရင်ခံစာ၏ ရည်ရွယ်ချက်မှာ သီလဝါ အထူးစီးပွားရေးနှင့်အတွက် ပြောင်းဆွဲနေရာချထားစဉ် လူအခွင့်အရေး ချိုးဖောက်မှု ရှိမရှိ ဖော်ထုတ်ရန် နှင့် အထိခိုက်ခံ မိသားစု၏ အသက်မွေးဝမ်းကော်ငါးပျက်စီးမှု၊ ကျွန်းမာရေးအခြေအနေ နှင့် လူသားဆိုင်ရာ လိုအပ်ချက်များအား လေ့လာအကဲဖြတ်ရန်ဖြစ်သည်။

မြန်မာနိုင်ငံအတွင်း အရွှေပြောင်းခံ လူအဖွဲ့အစည်း များတွင် အများအားဖြင့် ကြံတွေ့နေရမှုများကို စစ်တမ်းပြုလုပ်ရန် ဆုံးဖြတ်ခဲ့သည်။ နိုင်ငံအဝှမ်း နှေးစဉ်နီးပါး ဖြစ်ပွားနေသော ပြောင်းဆွဲမှုများကို အကဲဖြတ်ရန်ဖြစ်သည်။ ကျွန်းတို့ အနေဖြင့် အတင်း အဓမ္မရွှေပြောင်းမှ တစ်ခုတည်းကြောင့် ဖြစ်ပေါ်သော ထိခိုက်မှုများကို အမိအရဖမ်းယူနိုင်ရန် ရည်ရွယ်၍ အခြား လူအခွင့်အရေးဆိုင်ရာ ပြသနာများ မဖြစ်ပေါ်သောနေရာ ရွှေးချယ်ခဲ့ခြင်း ဖြစ်သည်။ ထို့ကြောင့် အဆိုပါစစ်တမ်းကို ပဋိပက္ခ ဖြစ်ပေါ်နေသော နေရာ သို့မဟုတ် လူမျိုးရေး ဘာသာရေးအခြေပြု၍ ဒုက္ခခံစားနေရသော လူအဖွဲ့အစည်းတွင် အခုံပြုလုပ်မည့် စစ်တမ်းအား မစမ်းသပ်ခဲ့ခြင်းဖြစ်သည်။

PHR သုတေသနများသည် ၂၀၁၄ ခုနှစ် ဧပြီလနှင့် အောက်တို့ဘာ အတွင်း ပြန်လည်နေရာချထားသည် နေရာသို့ အကြိမ်ကြိမ်သွားရောက်ခဲ့သည်။ ကျေးဇူး ခေါင်းဆောင်များ၊ တက်ကြ လှပ်ရှားသူများ၊ အပြောင်းဆွဲ ခံရသူများ နှင့် ပြောင်းဆွဲ ခံရသော်လည်း ပြန်လည်နေရာချထားသည် နေရာတွင် မနေထိုင် တော့သူများ အား အင်တာပူး။ ၂၄ ခုပြုလုပ် ခဲ့သည်။ ကျွဲ့ မှုပြုလုပ်သော စစ်တမ်းမှာ Sphere Project ၏ ရွှေးပြောင်းလုပ်သားများ၏ ကျွန်းမာရေးနှင့် သန်းရှင်းမှု အခြေအနေများအတွက် ကောက်ယူသော အနိမ့်ဆုံး စံညွှန်းနှင့် ပတ်သက်သော စာရင်းကို အခြေခံ၍ ကောက်ယူခဲ့ခြင်း ဖြစ်သည်။^{၁၁} Sphere ၏ စံနှုန်းများသည် လူသားချင်းဆိုင်ရာ အရေးပေါ် အခြေအနေ များတွင် အနိမ့်ဆုံးလူနေမှု အဆင့်အတန်းကို သတ်မှတ်

ပေးရန်အတွက် အသုံးပြုသော လမ်းညွှန်ချက် ဖြစ်သည်။ Sphere စံနှုန်းအရ သီလဝါ အထူးစီးပွားရေးနှင့်ကြောင့် ပြောင်းဆွဲနေရာချထား ခံရသူများသည် မူလအခြေအနေထက် သိသိသာသာ မြင်မားလာရမည် ဖြစ်သည်။ သီလဝါလူမှာဘဝ ဖွံ့ဖြိုးရေးအဖွဲ့ဝင်များသည် ပြန်လည်နေရာချထားသည် နေရာရှိ ရေတွင်းနှင့် ရေတံက်များမှ ရေများကို ကျွန်းမာရေးဝန်ကြီးဌာန၏ လမ်းညွှန်ချက်အတိုင်း ရယ်ပြီးစစ်ဆေးခဲ့သည်။

PHR သည် TSDG မှ အဖွဲ့ဝင် ၃ ယောက် နှင့် စစ်တမ်းကောက်ယူမှုတွင် အတွေ့အကြံရှိသောသူ ၃ ယောက်ကို လေ့ကျင့်ပြီး စစ်တမ်းကောက်ယူခဲ့ကြသည်။ စစ်တမ်းကောက်ယူရာတွင် TSDG မှ အဖွဲ့ဝင် တစ်ယောက်နှင့် စစ်တမ်း ကောက်ယူယူသော အတွေ့အကြံ ရှိသောသူတစ်ယောက်နှင့် တွဲ၍ ကောက်ယူခဲ့သည်။ PHR သုတေသနများသည် ပြောင်းဆွဲခံရသော နေရာတွင် နေထိုင်ကြသော အပြောင်းဆွဲခံ အိမ်ထောင်စု ၃၇ တွင် ၂၉ ကို ကျပန်းကောက်ယူမှုစနစ်ဖြင့် သွားရောက်အင်တာပူး ခဲ့ကြသည်။ စစ်တမ်းကောက်ယူသောအရွယ်အစားကို အချက်အလက် ရနိုင်သူမျှရအောင် ကောက်ယူခဲ့ပြီး ဖြေဆိုသူများ၏ စ်မြေစိုက်လည်း လျှို့ဝှက်ထားခဲ့သည်။

PHR မှ စစ်တမ်းကောက်ယူသူများသည် စစ်တမ်း ကောက်မှုအတွက် အိမ်များကို ချဉ်းကပ်ရာတွင် ငှုံးအိမ်များမှ အရွယ်ရောက်ပြီးသူများ (လက်မထပ် ရသေးလျှင် အသက် ၁၈ နှစ် လက်ထက်ပြီးလျှင် အသက် ၁၅ နှစ်ပြည့်ပြီးသူများ) ၏ သဘောတူညီမှုကို ရယ်ခဲ့ကြသည်။ ငှုံးသဘောတူညီမှုကို ရယ်ရာတွင် စစ်တမ်း ကောက်ယူရာတွင် ပါဝင်ဖြေကြားသူများ အနေဖြင့် ဖြစ်ပေါ်လာနိုင်သော ဘေးနှင့် အကျိုးအမြတ်များကို စစ်တမ်း ကောက်ယူသူများမှ ရှုံးပြုခြင်း၊ ထိုသို့ ပါဝင်ဖြေကြားခြင်းကြောင့် ဖြစ်ပေါ်လာသော ရလာဇ်များ အတွက်လည်း လျှောက်ပေးဆောင်မည် မဟုတ်ကြောင်း၊ ပါဝင် မဖြေကြားခြင်း (သို့မဟုတ်) မေးခွန်းများကို မဖြေခြင်း ကြောင့်လည်း အရေးယူမည် မဟုတ်ကြောင်း၊ ဖြေကြားသူများ အနေဖြင့် အင်တာပူးကို မည်သည့် အချိန်တွင်မဆို ရပ်ဆိုင်နိုင်ကြောင်း ပါဝင်သည်။

စစ်တမ်းကောက်ယူမှုအတွက် အသုံးပြုသော
မေးခွန်းလွှာတွင် စာမျက်နှာ (၅)မျက်နှာ ပါရှိပြီး
အပြောင်းရွှေ့ခံရသူများ၏ ကျိန်းမာရေးအခြေအနေ၊
စားနပ်ရိက္ခာ ဖူလွှဲမှု ကျိန်းမာရေး ဝန်ဆောင်မှုများကို
အသုံးပြုနိုင်မှု၊ ဝင်ငွေနှင့် အသက်မွေးဝမ်းကောင်း
ပြောင်းလဲမှု၊ ပြောင်းရွှေ့မှုဖြစ်စဉ်တွင် ပွင့်လင်းမြင်သာမှု
ရှိမရှိတို့ကို ထည့်သွင်းခဲ့သည်။ စစ်တမ်း ကောက်သူများ
သည် အစားအစာနှင့် အာဟာရဆိုင်ရာ နည်းပညာ
အထောက်အပ်၏ မေးခွန်းခြောက်ခုပုံစံ အိမ်ထောင်စု
အစားအစာလုံလောက်မှု ဆန်းစစ်သည့် စကေး၊
ဝင်ငွေနိမ့်သောသို့မဟုတ်အလယ်အလတ်နိုင်ငံများတွင်
အသုံးပြုသော အိမ်ထောင်စု ငတ်မွတ်မှု ဆန်းစစ်
လေးလာသည့်ကိရိယာနှင့်ပြောင်းရွှေ့နေရာချထားပြီးနှင့်
မချထားမီ အစားအစာ လုံလောက်မှု စစ်ဆေးချက်
ပုံစံတို့ကို အသုံးပြုခဲ့သည်။^{၁၂} ဖြေကြား သူများ၏
ကျိန်းမာရေး အခြေအနေအပေါ် အမြင်ကို တိုင်းတာ
သည့် လူထုကျိန်းမာရေးမေးခွန်းလွှာ (PHQ-J)^{၁၃} ကို
စိတ်ခါတ်ကျဆင်းမှုအား တိုင်းတာရန် အသုံးပြု ခဲ့သည်။
အဆိုပါ မေးခွန်းလွှာမှာ စိတ်ခါတ်ကျဆင်းမှုကို
ကန်းဦးအဆင့် စစ်ဆေးသည့် အနေဖြင့်သာ သုံးနိုင်ပြီး
ကုသရန်နှင့် အတိုင်းအတာကို စစ်ဆေးရန်အတွက်လူ
အသုံးမပြုနိုင်ပါ။^{၁၄} ကလေးငယ်များတွင်မှ စိုးရိမိဖွယ်
ရှိသော အာဟာရ ချို့တဲ့များကို mid-upper arm
circumference (MUAC) နည်းဖြင့်စစ်ဆေး
တိုင်းတာခဲ့သည်။^{၁၅}

ဆက်သွယ်ရေးအခက်အခဲကြောင့် PHR စစ်တမ်း
ကောက်သူများသည် ပြန်လည်နေရာချထားသည့်နေရာ
မှ ရွှေ့ပြောင်းသွားသော မိသားစုများအား ကိုယ်တိုင်
တွေ့ခဲ့မေးမြန်းခွင့် မရခဲ့ပါ။ မိသားစုနှစ်စု၏
အိမ်ထောင်းဦးစီးများကိုသာ ဖုန်းဖြင့်ဆက်သွယ်
မေးမြန်းခွင့် ရခဲ့ပါသည်။ မြန်မာနိုင်ငံ နေရာ
အနုံအပြားတွင် ဖြေယာသိမ်းဆည်းမှုများ ဖြစ်ပေါ်နေ
သော်လည်း ဤစစ်တမ်းသည် သိလော့ အထူး
စီးပွားရေးဥန် ပထမအဆင့်ကြောင့် ပြောင်းရွှေ့
နေရာချထားခံရသော အိမ်ထောင်စုများ အကြောင်းသာ
ပါဝင်ပါသည်။ ထိုကြောင့် ဤစစ်တမ်းတွင်ပါဝင်သော
ကိန်းကောက် အချက်အလက် များသည် ဤစစ်တမ်းတွင်
ပါဝင် ဖြေဆိုထားသော အိမ်ထောင်စုများနှင့်သာ
သက်ဆိုင်ပြီး မြန်မာနိုင်ငံအခြားသော ဒေသများရှိ

မြေယာ အသိမ်းခံရသောကြောင့် ပြောင်းရွှေ့
နေရာချထား သူများသို့ ခြုံငွေအကျိုးဝင်လိမ့်မည်
မဟုတ်ပါ။

PHR ၏ ကျင့်ဝတ်ဆိုင်ရာ အကဲဖြတ်ရေးဘုတ်မှ
ဤအစီရင်ခံစားအား အတည်ပြုပြီးဖြစ်သည်။ အဆိုပါ
ဘုတ်အဖွဲ့ကို အစီရင်ခံစာတွင်ပါဝင်သူများအား
အကာအကွယ်ပေးရန် ၁၉၉၆ မှ ဖွဲ့စည်းခဲ့သည်။ PHR
၏ ကျင့်ဝတ်ဆိုင်ရာ အကဲဖြတ်ရေး ဘုတ်အဖွဲ့သည်
ပညာရှင်အဖွဲ့အစည်းများ အကဲဖြတ်ရေးဘုတ်မှ
အသုံးပြုသော စည်းကမ်းချက် Title 45 CRF Part 46
(see: <http://ohsr.od.nih.gov/guidelines/45cfr46.html>)
အား အခြေခံထားသည်။

အတင်းအမွှေ့ရွှေပြောင်းခြင်းအပေါ် နိုင်တကာမှ လမ်းညွှန်ချက်များ

အတင်းအမွှေ့ရွှေပြောင်းမှုကို တားဆီးရန်နှင့် ကာကွယ်ရန်မှာ အစိုးရ၏ တာဝန်နှင့် ဝတ္ထားဖြစ်ကြောင်း နိုင်ငံတကာ ဥပဒေများတွင် အတိအလင်း ပြဋ္ဌာန်းထားသည်။ နိုင်ငံတကာ လူအခွင့်အရေး ကြောာစာတမ်း၊ စီးပွားရေး၊ လူမှုရေးနှင့် ယဉ်ကျေးမှုဆိုင်ရာအခွင့်အရေး၊ ကလေးသူငယ် အခွင့်အရေး၊ အမျိုးသမီးများအား ခွဲခြား ဆက်ဆံခြင်းမှ ကာကွယ်သည့် ကွန်ပင့်ရှင်း၊ အသားအရောင်ခွဲခြားမှ တိုက်ဖျက်ရေး ကွန်ပင့်ရှင်း စသော နိုင်ငံတကာ ဥပဒေများတွင် ပြဋ္ဌာန်းထားသည်။ မြန်မာ အဆိုးရသည် ကလေးသူငယ်အခွင့်အရေး နှင့် အမျိုးသမီးများအား ခွဲခြားဆက်ဆံခြင်းမှ ကာကွယ်သည့် ကွန်ပင့်ရှင်း တို့အား လက်မှတ်ရေးထိုးထားသည့်အတွက် အဆိုပါ ဥပဒေများတွင် ပါဝင်သောအချက်များကို လိုက်နာရန် တာဝန်ရှိသည်။

နိုင်ငံတကာ ဥပဒေမှုဘောင်များဖြစ်သော ဒေသတွင်း ပြောင်းရွှေသူများ ဆိုင်ရာ စည်းမျဉ်များ Guiding Principles on Internally Displaced Persons (Guiding Principles) နှင့် ဖွံ့ဖြိုးရေး အခြေပြု ရွှေပြောင်းခြင်းနှင့် နေရာချထားခြင်း ဆိုင်ရာ လမ်းညွှန်ချက် Guidelines on Development-based Evictions and Displacement (Basic Principles and Guidelines) ထိုးသည် ရွှေပြောင်းခြင်းနှင့် နေရာချထားခြင်း ဆိုင်ရာအမိုက မှုဘောင်နှစ်ခု ဖြစ်သည်။ အဆိုပါ မှုဘောင်တို့အရ ပြောင်းရွှေ နေရာချထားခြင်းသည် ဖြစ်ရှိပြီးဖြစ်စဉ်မဟုတ်သော အခြေအနေတစ်ခု ဖြစ်သဖြင့် လိုအပ်သော လမ်းညွှန်ချက်များအတိုင်း လုပ်ဆောင်ရန်လိုသည်။ ပြောင်းရွှေခြင်းအား နိုင်ငံတကာ လူအခွင့်အရေးဆိုင်ရာ ဥပဒေများအရ ဆောင်ရွက်ခြင်း၊ ကျိုးကြောင်း ဆီလျှောက်ကြောင်း ဆီလျှောက်ကြောင်း ညီမျှမှနိုးပြီး မျှတသော လျှောက်ကြောင်း အပြည့်အဝ ပေးလျှောက်ခြင်း တိုးသည် အခရာ ကျပါသည်။

အဆိုပါ စံနှုန်းသည် အိမ် ခြုံမြေပစ္စည်း ပိုင်ဆိုင်ကြောင်း တရားဝင်အထောက်အထားရှိသည်ဖြစ်စေ မရှိသည် ဖြစ်စေ အကျိုးဝင်သည်။ ပြောင်းရွှေ၊ နေရာချထားခြင်း မပြုမဲ့ အစိုးရအနေဖြင့် အရွှေ့ပြောင်းခံရသူများသည် လျှောက်ကုန်၍ နားလည်နိုင်စွမ်းရှိသော အကြောင်းကြားစာရရှိရမည်။ လူတုမှ သုံးသပ်အကဲဖြတ်ရန် လုံလောက်သော အချိန်ပေးရမည်။ ပြောင်းရွှေမှုကို ငြင်းဆန်နိုင်ရန် အခွင့်အရေးပေးရမည်။ ပြန်လည်နေရာချထားရေး အတွက် အခြားသော ရွေးချယ်ပိုင်ခွင့်များကို ပေးရမည် ဖြစ်သည်။ အစိုးရအနေဖြင့် တတ်နိုင်သလောက် မရွှေ့ပြောင်းရသော နည်းလမ်းကို ရှာဖွဲ့ရမည်။ မဖြစ်မနေရွှေ့ပြောင်းရတော့မည်ဆိုလျှင် အကြောင်းပြုချက် ခိုင်ခိုင်လုံလုံ ပြရမည်။ နောက် အဆိုပါ ပြောင်းရွှေမှုသည် လူတိုင်းအတွက် အခက်အခဲ မဖြစ်ပေါ်စေဘဲ လူအခွင့်အရေး ချိုးဖောက်ခြင်း မရှိအောင် ဆောင်ရွက် ရမည်။

ပြောင်းရွှေနေရာချထားစဉ် အတွင်း အစိုးရဝန်ထမ်းများမှ လာရောက်ရမည်။ လွတ်လပ်သော လေ့လာစောင့်ကြည်သူများအား အခြေအနေအား အကဲဖြတ်ဆန်းစစ်ခွင့်ပေးရမည်။ အင်အားသုံးမည်ဆိုလျှင် စည်းမျဉ်းစည်းကမ်းများအရ လိုအပ်သော လုပ်ဆောင်မှုများ ရှိရမည်။ မည်သူမည်သူမျှ အကြမ်းဖက်ခြင်း မရှိအောင် အထူးဂုဏ်စိုက်ဆောင်ရွက် ရမည် ဖြစ်သလို အတင်းအကြပ် လုပ်ဆောင်ခြင်းမရှိအောင် ဆောင်ရွက်ရမည်။

ပြောင်းရွှေ နေရာချထားပြီးနောက် အစိုးရနှင့် အခြားသော တာဝန်ရှိသူများသည် အချိန်နှင့် တပြီးညီသင့်တင့်လျှောက်ကုန်သော လျှောက်ကြေးပေးဆောင်ရမည်။ နိုင်ငံတကာ အသိအမှတ်ပြု စံချိန်စည်းများနှင့် အညီ နေရာသတ်မှတ်ချပေးရာတွင် သင့်တင်စွာ ကြပ်မတ် ဆောင်ရွက်ပေးရမည်။ လိုအပ်သော ကျိုးမာရေးဆိုင်ရာအထောက်အကူများကို လည်းပေးရမည်။

အတင်းအမွှေ့ရွှေပြောင်းခြင်းဆိုင်ရာ လမ်းညွှန်ချက်နှင့် စည်းမျဉ်းစည်းကမ်းများအရ မြန်မာအစိုးရအနေဖြင့်

အောက်ပါ အချက်များကို လိုက်နာရန် တာဝန်ဝေါယာ
ရှိသည်။

- ပြောင်းရွှေ့နေရာချထားခြင်းမပြုပါ အားလုံး ပါဝင်
ရေးဆွဲထားသော ပြန်လည်နေရာချထားရေး
အစီအစဉ်ကို ထုတ်ပြန်ကြညာရန်။
- အထိခိုက်ခံရမည့်သူများအား ဥပဒေ၊ နည်းပညာနှင့်
အခြားသော အကြိုဥာဏ်များ ပုံပိုးပေးရန်။
- အထိခိုက်ခံရမည့်သူများအား ရွှေ့ပြောင်းမှုကို
ငြင်းဆိုစိန်ခေါ်ရန် အခွင့်အရေးပေးရန်။
- ပြောင်းရွှေ့ခြင်းမှတပါး အခြား မရှိကြောင်း
လုပောက်သော သက်သေသာဓက ပြရမည်
ဖြစ်သလို လူသား၏ ကောင်းကျိုးချမ်းသာကို
ကာကွယ်ပေးထားသည့် နိုင်ငံတကာ လူအခွင့်
အရေး ကတိကဝဝတ်များနှင့်အညီ ဆောင်ရွက်ရန်။
- အိမ်မဲ့ယာမဲ့ ဖြစ်သွားခြင်းနှင့် လူအခွင့်အရေး
ချိုးဖောက်ခံရခြင်းကြောင့် ပိုမိုဆိုးရွားသွားခြင်း
မရှိအောင် အာမခံရန်။
- ပြန်လည်နေရာချထားရေးအတွက်အကူအညီအပြင်
စီးပွားရေးဆိုင်ရာ ဆုံးနှစ်နာမူနှင့် ကုန်ကျစရိတ်
များကို ထည့်သွင်းစဉ်းစားရန်။
- PHR ၏ စုံစမ်းတွေရှိချက်အရ မြန်မာအစိုးရသည်
အဆိုပါလမ်းညွှန်ချက် အတော်များများကို သွွာဖယ်
လျက်ရှိသည်။

တွေ့ဂျိချက်ရလာဒုံးများ

PHR စစ်တမ်းကောက်သူများသည် အိမ်ထောင်စု ၂၉ ဗုံးအားသွားရောက်မေးမြန်းခဲ့ပြီး အားလုံးမှ ဖြေဆိုရန် သဘောတူခဲ့သည်။ ဖြေဆိုသူများမှာ အသက် ၂၅ နှစ်မှ ၈၀ အတွင်းရှိ ကျား ၁၃ ယောက်နှင့် မ ၁၂ ယောက် ဖြစ်သည်။ အိမ်ထောင်စုတစ်စုတွင် နေထိုင်သူဦးရေ ၂၌ီးမှ ၅၅ ဦးအထိရှိပြီး စုစုပေါင်း ၉၃ ယောက်ဖြစ်သည်။ အမျိုးသမီး ၅၃% ရှိပြီး ၂၂ လမှု ၈၈ နှစ်အတွင်း သက်တမ်းရှိသူများဖြစ်သည်။

အေသာခံရွှေသားများအား လူမှုရေးနှင့် စီးပွားရေးထိခိုက်မှု စစ်တမ်းတွေ့ဂျိချက်များအား အကြောင်းကြားခြင်းမရှိပါ။

PHR မှ စစ်ဆေးတွေ့ဂျိချက်အရ မြန်မာ အမျိုးရသည် လမ်းညွှန်ချက်စံချိန်စံနှုန်း အများစုနှင့် အခြေခံ လိုက်နာဆောင်ရွက်ရမည့် စည်းမျဉ်း စည်းကမ်းများကို သွေဖယ် ဆောင်ရွက်ခဲ့ကြောင်း တွေ့ရှိခဲ့ရပါသည်။ ရန်ကုန်တိုင်းဒေသကြီးအစိုးရမှ လူမှုရေးနှင့် စီးပွားရေး ဆိုင်ရာ ထိခိုက်မှုစစ်တမ်းအား ကောက်ယူ ခဲ့သော်လည်း သီလဝါ အထူးစီးပွားရေးနှင့်တွင် နေထိုင်သူ အများစုမှာ အဆိုပါစစ်တမ်းအား မပြောင်းရွှေ့မိ တောင်းယူ ကြည့်ရွှေ့ခဲ့ကြောင်း သိရှိ နားလည်ခြင်း မရှိခဲ့ပါ။

အေသာခံ ရွှေသားများအား ပြန်လည်နေရာချထားရေးနှင့် ပတ်သက်သော နည်းလမ်းများကို ရှုင်းလင်းကျနစွာ အကြောင်းကြားခြင်း မရှိခဲ့ပါ။ အဆိုပါအချက်သည် နိုင်ငံတကာ စည်းမျဉ်းဖြစ်သော အထိခိုက်ခံ ရသူများအား အတူတက္က တိုင်ပင်၍ ပွင့်လင်းမြင်သာစွာ ဆောင်ရွက် ရမည်ဆိုသော အချက်အား တိုက်ရှိက သွေဖြိုင်း ပင်ဖြစ်သည်။ JICA အနေဖြင့်လည်း ပွင့်လင်းမြင်သာမှုကို တွေ့န်းအား ပေးသည့် အနေဖြင့် အထိခိုက်ခံ အေသာခံများ ပြန်လည် နေရာချထားရေး အစီအစဉ်ကို သိရှိအောင် လုပ်ဆောင်ပေးဖို့ လိုအပ် သော်လည်း အေသာခံ ၈၂% မှာ မပြောင်းရွှေ့ခဲ့ အထိ အဆိုပါအစီအစဉ်အား ဖတ်ရှုချွေခြင်း မရှိကြောင်း

တွေ့ရသည်။ ပြန်လည် နေရာချထားရေး အစီအစဉ်အား အထူးစီးပွားရေး၏ စီမံခန့်ခွဲမှု ကော်မတီရုံးတွင် သွားရောက်ကြည့်၍ နိုင်ကြောင်း ၆၂.၁% သော အေသာခံရွှေသားများမှ မသိကြောင်း ဖြေကြားကြသည်။

အေသာခံရွှေသားများအတွက် တရားရုံးတွင် ရွှေ့ပြောင်း မူကို ပြင်းဆန်ရန် သိမဟုတ် ဥပဒေနှင့် နည်းပညာပိုင်း အကြောက်များ ရှုံးဖွေရန် အစိုးရမှ အခွင့်အလန်း မပံ့ပိုးပေးခဲ့ပါ။

စက်တင်ဘာ နှင့် အောက်တိုဘာ ၂၀၁၃ တွင် မြို့နယ် အာဏာပိုင်များက အလွမ်းခွွတ်ရှိ အိမ်ထောင်စု များအား ပြောင်းရွှေ့ရေးအတွက် လျှော့ကြေးပေးအပ်ခဲ့သည်။ ပြန်လည်နေရာချထားသည့်နေရာတွင် အစိုးရမှ ဆောက်လုပ် ပေးသောအိမ် (သိမဟုတ်) အိမ်မယူသူများအတွက် အိမ်ဆောက်လုပ်ရန် ၂၂ သိန်းနှင့် သီးပင်များ တိရစ္ဆာန်များအတွက် လျှော့ကြေးအမျိုးမျိုးကို ပေးအပ်ခဲ့သည်။ လယ်ပိုင်သူများအတွက် သီးနှံလျှော့ကြေးအဖြစ် ၆ နှစ်စာနှင့် ညီမှုသော ငွေကြေးကို ပုံစိုးပေးခဲ့သည်။ သက်ကြီးရွယ်အုံရှိခိုက်သော အိမ်ထောင်စုများမှုလည်း ၂၀ ကိုလိုဂုဏ်ရမ်းရှိသော ဆန် တစ်ကြိမ်လက်ခံရရှိသည်။ ထိုကဲ့သို့သော လျှော့ကြေးများကို ရရှိခဲ့သော်လည်း ပြန်လည်နေရာချထားအပြီး ခုနစ်လ အကြာတွင် ရှုန်းကန်နေကြရပြီဖြစ်သည်။ အေသာခံရွှေသား အတော်များများသည် ပြန်လည်နေရာချထားသည့်နေရာတွင် အိမ်များကို ရရှိသည့်လျှော့ကြေး ၂၂ သိန်းထက် ပိုမိုသုံးစွဲလိုက်သည့်အတွက် နေစဉ် အသုံးစတရိတ်များ အတွက် မတတ်နိုင်တော့ဘဲ မလုံမလောက်ဖြစ်ကြရသည်။ လျှော့ကြေးအဖြစ်ရရှိသော ငွေပမာဏသည် မလုံလောက်ကြောင်း သီလဝါအေသာခံများမှ ပြောဆိုသည်။

“သုတေသန သင့်တော်တဲ့ လျှော့ကြေးငွေ မပေးဘဲ ကျော်ကြတဲ့ လျှော့ကြော်တဲ့ သီးသုံးများ အတွက် မလုံမလောက်ဖြစ်ကြရသည်။ လျှော့ကြေးအဖြစ်ရရှိသော ငွေပမာဏများများ #8, ရှုန်းကြောင်းအောင်၊ ၂၀၁၄ ခုနှစ်၊ ဧပြီလ”

သီလဝါဒေသခံများက ငြင်းတို့အား အစိုးရမှု
 ထောက်ပုံသော လျှော်ကြေးငွေမှာ လုံလောက်မှု
 မရှိကြောင်းနှင့် စီမံကိန်းကြောင့် ဆုံးရှုံးသွားသော
 လယ် တိရစ္ဆာန်နှင့် ဥယျာဉ်ခြေမြေများအတွက်
 ငြင်းတို့ရရှိသော ငွေမှာလည်း ပြင်ပပေါက်ရွေးထက်
 နည်းနေကြောင်း PHR အား ပြောဆိုခဲ့ကြသည်။
 ထို့အပြင် အခြေပြောင်းခံသောမှ ငြင်းတို့ ရရှိသော
 မြေနှင့်အိမ်အတွက် ပိုင်ဆိုင်မှ စာရွက်စာတမ်းများ
 ပေးအပ်ခြင်းမရှိသောကြောင့် နောက်တစ်ကြိမ်ထပ်မံ
 ပြောင်းရွှေ့ခံရမည်ကို စိုးရိမ်ကြောင်း တစ်ပြကြသည်။
 အစိုးရမှု လျှော်ကြေးပေးရန် ကမ်းလှမ်းရာတွင်လည်း
 လျှော်ကြေးယူရန် ငြင်းဆန်သူများအား ဖမ်းချိုးအရေးယူ
 မည်ဟု ခြောက်လှန်မှုများ ပြုလုပ်ခဲ့ကြောင်းနှင့်
 အိမ်ထောင်စုများမှာလျှော်ကြေးငွေကိုလက်ခံသည်မှအပ်
 အခြားဓရွှေးချယ်စရာ မရှိသောကြောင့် ကြောက်ကြောက်
 နှင့် လက်ခံခဲ့ရသည်။ (စာမျက်နှာ - ၂၉) ဂရပ်- ၃၃၅
 ဖော်ပြထားသည့်အတိုင်း ၉၃% သော အိမ်ထောင်စု
 များသည် ရွှေ့ပြောင်းရန် ငြင်းဆိုခဲ့မှုအပေါ်
 ခြောက်မှုများနှင့် ခြောက်လှန်မှုများ ခံစားခဲ့
 ရကြောင်း PHR သို့ ဖော်ပြခဲ့သည်။

“သတ္တုပေးတဲ့ မြေအောက် ဘဝစ်က တိရှိခိုင်နှုံး မေးပို့ရောမျိုးလောက်ဘာ၏
အရှင်သော်လုပ်ထုတ် အဲဒါနြင် တိရှိခိုင်နှုံး ဂုဏ်ပွဲနှင့် ရောင်ပစ်ပုံ၊
ပေါ်ပြောလာသည် အမှု နည်းလုပ်ထု” အံမြတ်ပြုသူ၏ တွေ့ဆုံးမြှင့်ချက် #18,
ရန်ကြော်ဒေသ၏ (၁၀၁၃ ခုနှစ် မြိုက်နှစ်)

ପ୍ରେରଣିଃଶୈଖରାଜୁତ୍ୟାଃ ପରମନ୍ତମ୍ଭୂତାଃ ପ୍ରେରଣିଃଶୈଖମ୍ଭୂତାଃ
ଦ୍ଵିନ୍ଦ୍ରିୟକ୍ଷଣିତ୍ୟମହୃଦୀ ଲୋକରେଖାଃଅତ୍ୟନ୍ତ ଗଣିଃଲୁଣିଃରକ୍ଷଣ
ଲୁଣଶୋଇଶୁଦ୍ଧିଭେଦମନ୍ତ୍ରାତାଃ ଆତ୍ମୀୟବ୍ୟବ୍ୟନ୍ତ ଯେତିଲାଦି
ତେବେପରମାତ୍ମାଃଆଃ ଶ୍ରିମିଶ୍ରୋଗରପ୍ରତ୍ୟନ୍ତିଃ । ୨୦୧୨ ଫେବୃରୀରୀ
୨୧ ଶର୍କରାଶ୍ରେଷ୍ଠାତ୍ମକ ବନ୍ଧୁଲୁଣନ୍ତିଃ କୌଗରତନ୍ତିଃତେବେ
ଶୀର୍ଷିନ୍ଦ୍ରା ଆଶାବ୍ୟିନ୍ଦ୍ରମୁଖାଃଗ ଯେତିଲାଦିତେବେପରମାତ୍ମାଃ । ୧୬
ଶର୍କରାଅତ୍ୟନ୍ତିଃ ଫେବୃରୀରୀରୀନ୍ତିଃ ଲଯିମ୍ବୁମୁଖାଃମୁ ତୃତୀୟଶ୍ରୀରକ୍ଷଣି
ମଧ୍ୟକରପ୍ରତ୍ୟନ୍ତିଃ ଶ୍ରୀପେଣିଃ (୨୦) ଦେଖାଇତାଙ୍କ
କୁପ୍ରତ୍ୟେଷେଣିଃ ଆମିନ୍ଦ୍ରାତ୍ୟନ୍ତପ୍ରକଳ୍ପପ୍ରତ୍ୟନ୍ତିଃ ॥ ପ୍ରେରଣିଃଶୈଖ
ଶର୍କରାଅତ୍ୟନ୍ତିଃରେଣିଃନ୍ତିଃ ପରମନ୍ତମ୍ଭୂତାଃ । ୨୦୧୨
ଦିନିରାତରିକ୍ଷଣିତ୍ୟମହୃଦୀ ପରମନ୍ତମ୍ଭୂତାଃ ଆତ୍ମୀୟବ୍ୟବ୍ୟନ୍ତିଃ ।
ଶ୍ରୀମିଶ୍ରୋଗରପ୍ରତ୍ୟନ୍ତିଃରେଣିଃନ୍ତିଃ ତାତ୍ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତିଃରେଣିଃନ୍ତିଃ ।
ଗଣିଃଲୁଣିଃଶ୍ରୀମିଶ୍ରୋଗରପ୍ରତ୍ୟନ୍ତିଃରେଣିଃନ୍ତିଃ ।

ତରାଃ ଶ୍ରୀତୁର୍ଦ୍ଧନ୍ପ୍ରେରଣିଃ ରକ୍ଷ ପ୍ରୋତ୍ସହିତୁଲ୍ୟିତ୍ୟଃ ॥ ୩୭
 ମୃଦୁଃମୁ ତରାଃ ଶ୍ରୀତୁର୍ଦ୍ଧନ୍ପ୍ରେରଣିଃ ରକ୍ଷ ପ୍ରୋତ୍ସହିତୁଲ୍ୟିତ୍ୟଃ ୧୮
 ଲେଖିତେକ୍ଷେତ୍ରମୟାଲ୍ୟାନ୍ତିଃ ରକ୍ଷ ପ୍ରୋତ୍ସହିତୁଲ୍ୟିତ୍ୟଃ ୨୯
 ତରିଷ୍ଣିଃ ଆତିଥିପ୍ରିୟଗୋକ୍ତମ୍ଭାଗ୍ରତ୍ୟଃ ୩୦
 ମୃଦୁଃକ ପ୍ରୋତ୍ସହିତୁଲ୍ୟାମୁ ଆତ୍ମିଃ ତେବୁ ଶ୍ରୀପ୍ରେରଣିଃ ମୁ
 ମୃଦୁଃଅକ୍ରୂଦିନିଃ ତତନ୍ଦଃ ତାତୁର୍ଦ୍ଧନ୍ପତ୍ରକ୍ରୂଦିନିଃ କ୍ଷାନ୍ତିଃ
 ଆତ୍ମିଃ ରମ୍ଭ ଚାତ୍ମିତ୍ତିଅଃ ଚାତ୍ମିତ୍ତିପ୍ରେପିତ୍ତିମୁ ଆତ୍ମାଯତକ୍ତ
 ଫଯିତ୍ରାଃ କ୍ଷିରମୟାନ୍ତିଃ ଯଦିକ୍ରୂଦିନିଃ ପ୍ରୋତ୍ସହିତ୍ୟଃ ୩୧
 ଲେଖିତେକ୍ଷେତ୍ରମୟାଲ୍ୟାନ୍ତିଃ ରକ୍ଷ ପ୍ରୋତ୍ସହିତ୍ୟଃ ୩୨
 ଆହୁଃ ଲୁହିଗିର୍ଭାବୀଃ ରମ୍ଭାନ୍ତିରମୟାନ୍ତିଅତାଃ ଗନ୍ଧିଃ ଲୁହିଗିର୍ଭାବୀ
 ଲଗନ୍ତିପ୍ରିୟିନିଃ କିମ୍ବାଗୋକ୍ତମ୍ଭାଗ୍ରତ୍ୟଃ ଏତାଃ ରମ୍ଭାନ୍ତିରମୟାନ୍ତିଃ ୩୩

“အေးရှာက်တာစိန့်သွေးတွေ ကျိန်တို့၏ ပြေတယ သုတေသန ကျော်မီ။ အဲလဲဗုံ
မဟုတ်ပဲ တို့ဒေသ၏အေးရှာ တရာ့ဂျိုင်မယ်။ ဥပဒေကဲည် သေသေချေချေ
ရာ၊ မထည့်သွေးဘဲတော့ လက်ခံတရလွှားပဲ။ ဘာမှ မဖို့ဘေးလေ” - အိမ်တင်ဓမ္မားနှင့်
တွေ့ဆုံးမြန်မာ့၍ #11 ရန်ကြိုင်ဒေသ၏ (ပြာ့ခွန် ပြော်လုပ်)

စက်တင်ဘာ ၂၀၁၃တွက် မြို့နယ်အစိုးရဝန်ထမ်းများမှ
အလွမ်းဆွတ်သို့လာရောက်ပြီး လော်ကြေးအားလက်ခံပြီး
ပြောင်းရွှေ့ပါမည်ဟု သဘောတူညီချက်ကို လက်မှတ်
ရေးထိုးစေခဲ့သည်။ ထိုစဉ်က အာကာပိုင်များသည်
ဒေသခံများအား သဘောတူညီမှု မိတ္တာ။ အား
ပေးအပ်ခဲ့ခြင်း မရှိခဲ့ပါ။ သိလေဝါလူမှုဘဝဖြိုးရေးအဖွဲ့မှု
JICA သို့ ပွင့်လုပ်းမြင်သာမှုနှင့် ပတ်သက်၍
ကန်ကွက်လွှာသွားတင်ပြီး ဉာဏ်လ ၂၀၁၄ တွင်မှ
စာချုပ်များကို တဖြည်းဖြည်း ဒေသခံများဆို ပေးအပ်
ခဲ့သည်။

“ဒီလိုပါမြတ်ပူးတော့ အသိမဲ့ရွှေခြေကောက်တယ်လ ॥ အိုရှင် မေဟန်ရင် ဘွဲ့လာနဲ
ဘာလုပ်တို့မှတယ် ဤအူးတော့ ဤကောက်တယ်လ” - အိမ်ထင်များနှင့်
တော်မြို့မြို့ #23 ဂနိုဓရိုင်ဒေသတွေ (ပြည် ဆင် သာဝတ္ထာ)

ଆପ୍ଣିବେଳେ ଦେବାତମ୍ଭାବୁରୁଷ ଯବୋବାତ୍ସନ୍ଧିଅଗ୍ରଜାଃ
ମଫର୍ଦ୍ଦତତର୍କେ॥ ୧୦% କୌର୍ବବେଳେଦେବାତମ୍ଭାବୁ
ଶିଖିଯାଇଛୁଯିବିନ୍ଦମ୍ଭାବୁରୁଷ ପ୍ରତିର୍ଥୀ ମୁଖ୍ୟମାତ୍ରାଜାଃ ମଫର୍ଦ୍ଦତତ
କ୍ରମେ॥ ଯୁତ୍ତିଆଫେପ୍ରିଂ ଯବୋବାତ୍ସନ୍ଧିଅଗ୍ରଜାଃ
ହାବୁରୁଷମଲବ୍ୟନ୍ତି ହୃଦଭୂତ କାହାପ୍ରକଳ୍ପିତିଃ ମର୍ମିନ୍ତ
ଲକ୍ଷମୁତ୍ତ ରେତ୍ତିଏକିକ୍ରମଃ ପ୍ରିବାପ୍ରିତେଵାନ୍ତି॥

ထိန်ရာတွင် နေထိုင် ကြသော အိန္ဒိယလူမျိုးများမှာ
ဘိုးဘွားစဉ်ဆက် နေထိုင် လာကြသူ များဖြစ်ပြီး
မြန်မာအဗိုးရအနေနှင့် ထိသူများ ကို မပြောင်းချွေခင်
နှင့် ပြောင်းချွေပြီးနောက် တန်းတူဆက်ဆံခဲ့ကြောင်း
သိရသည်။

“သတ္တုကြပ်ဟတ်ယူ။ ၂၅ သိမ်းခြင်း ယမ္လား၊ တိုင်ဒေသဗြီး အိုရှုံး
တရားရှုံးမြိုင်ဟား၊ ကျော်တို့ ပြောကြတယ်” အိမ်စင်များ၏ တွေ့ဆုံးမြိုင်ချုပ်

ପ୍ରକଳ୍ପରେ ଫେରାବୁଥିବାରେ ପ୍ରିଲାର୍ଡନ୍କୁ ଆଶ୍ରମ କରିବାକୁ ଜାରି କରିଛି । ଏହାରେ ଏକ ଅଧିକାରୀ ପାଇଁ ଏକ ପରିଷଦରେ ଉପସ୍ଥିତ କରିବାକୁ ଆଶ୍ରମ କରିବାକୁ ଜାରି କରିଛି ।

အိမ်ထောင်စု ၆၈ ရုအနက် ၃၁ စုမှ ပြောင်းရွှေ
 နေရာချထားပြီး ၉ လအကြာတွင် ပြန်လည် နေရာချ
 ထားသည့်နေရာကို စွဲနှစ်ခွာသွားခဲ့သည်။ အဆိုပါ
 ပြောင်းရွှေသွားခဲ့သူအမြောက်အမြားမှ အလွမ်းဆွတ်နှင့်
 သီလဝါကျိန်းတွင် ဘိုးစဉ်သောင်ဆက် နေထိုင်ခဲ့သူများ
 မဟုတ်ဘဲ အနီးအနားစက်ရှုများတွင် အလုပ်လုပ်ဖြီး
 အခြေခံသူများဖြစ်သည်။ ပြောင်းရွှေ နေရာချထားပြီး
 နောက် သူတို့မှ မူလအလုပ်အကိုင် နေရာထို့
 သွားရောက်နိုင်ခြင်းမရှိတော့ဘဲ နေရပ်သို့ ပြန်သွား
 ကြရသည်။ အချို့သော အိမ်ထောင်စုများမှ
 ပြောင်းရွှေပြီးနောက် စားစရာမရှိသည့်အတွက် ငွေချေး
 ထားရကြောင်း PHR ကိုပြောဆိုသည်။ အချို့မှာ အကြေးပေါ်
 အိမ်များကို ပေါင်နှင့်ထားရသည်။ အချို့မှာ အကြေးပေါ်

အကြေးဆင့်ကာ နောက်ဆုံးတွင် အမကြေးဆပ်ရန်
အတွက် အိမ်ကိုရောင်းချရန်ဆုံးဖြတ်လိုက်ကြသည်။
နောက် အခြားတစ်နေရာသို့ ပြောင်းရွှေ့သွားကြသည်။

କ୍ରିଏଟିଭ୍ ଡାଇଜିଟଲ ପ୍ରକାଶନ କମନ୍ସଲ୍ ଓ ପ୍ରକାଶନ କମନ୍ସଲ୍

କେମ୍ବର୍ଦ୍ଦିନଙ୍କ ଉତ୍ସବାପ୍ରିତିରେ ପ୍ରିଣ୍ଟଲବ୍ରଣ୍ଡରୀଶ୍ଵରାୟାଜୁର୍ବନ୍ଧନା ଗ୍ରୀ ଖାତ୍ରୀଙ୍କ ଅଳ୍ପରୂପର୍ଦ୍ଦ
ହେଉଥିଲା ॥ ଏହିପରିଶ୍ରବନ୍ଧନାରୀରେ ପରିଶ୍ରବନ୍ଧନାରୀରେ ପରିଶ୍ରବନ୍ଧନାରୀରେ

ପ୍ରେରଣିଃଷ୍ଟେ ଫେର୍ବାବୁଦ୍ୟାଃମୁହ୍ୟନ୍ତି ଅନ୍ତିମତ୍ୟାଂକିତ
 ତତ୍ତ୍ଵାଳ୍ୟନିଶ୍ଚିନ୍ତିତି ବର୍ତ୍ତତନ୍ତ୍ରକ୍ଷିଣିମୁହ୍ୟକ୍ରି ଆଗ୍ରହିଃଆଗ୍ରହ୍ୟ
 ସର୍ବରୋତ୍ତମାନଙ୍କରିତିନ୍ତି ଅନ୍ତିମତ୍ୟାଂକିତ ତତ୍ତ୍ଵାଳ୍ୟନିଶ୍ଚିନ୍ତିତ
 ମହାପ୍ରେରଣିଃଷ୍ଟେ ମ୍ରେଯାଅପେତାକଲ୍ୟନ୍ତିନିନ୍ତିନ୍ତିନ୍ତି ଧ୍ରୁବି
 ଫେର୍ବାବୀ ଜ୍ଞାନାଃପ୍ରେତିତନ୍ତି ଅନ୍ତିମତ୍ୟାଂକିତିନ୍ତିନ୍ତିନ୍ତି
 ମ୍ରେଯାଅଶ୍ଵିଃର୍ଷ୍ଵିପ୍ରେତାକ ଠିକ୍କାନ୍ତିନ୍ତିନ୍ତିନ୍ତି ଶବ୍ଦାଃଶବ୍ଦାଃ
 ଏବାତନ୍ତିନ୍ତିନ୍ତିନ୍ତି ପ୍ରିନ୍ତିଲନ୍ତିନ୍ତିନ୍ତି ଫେର୍ବାବୁ
 ପ୍ରେରଣିଃଷ୍ଟେ ସ୍ଵାଃତ୍ତ୍ଵାଃମୁହ୍ୟାଃ ଅପିଆଂକିତ ଅନ୍ତିମତ୍ୟାଂକିତ

အမြဲက်အမြားသည် ပြန်လည် နေရာမချထားမီ စက်ရုံများတွင် အလုပ်လုပ်ကိုင် ကြသည်။ ပြန်လည် နေရာချထားသည့်နေရာသည် မူလအလုပ်လုပ်သည့် နေရာမှ ဝေးကွာသောကြောင့် အလုပ်ရှိရာသို့ သွားရောက်မည် ကုန်ကျစရိတ်မှာလည်း အလွန်မြင့်မား လာသည်။

ပြောင်းရွှေ့နေရာချထားပြီးနောက် အိမ်ထောင်စု ၄ စုသာ ဝင်ငွေတိုးလာကြောင့် သိရသည်။ ၂၄ စုမှာ ဝင်ငွေကျဆင်းပြီး ငင်းတို့အနက် ၉ စုမှ ဝင်ငွေ အားလုံးဆုံးရုံးခဲ့သည်။ မပြောင်းရွှေ့မီ ပျမ်းမှု အိမ်ထောင်စု တစ်စုလစဉ် ဝင်ငွေမှာ ၃၂၇၀၀၀ ကျပ် (၃၂၇ ဒေါ်လာ) မှ ပြောင်းရွှေ့ပြီးပျမ်းမှုဝင်ငွေ ၇၁၀၀၀ ကျပ် (၇၁ဒေါ်လာ) သို့ ကျဆင်းသွားခဲ့သည်။ (ဂရပ် ၅ - စာမျက်နှာ ၃၀) ငင်းတို့အနက် အိမ်ထောင်စု ၂၃ စုမှ မပြောင်းရွှေ့မီ ၃၂၆၁၁၁၁ ကျပ် (၃၂၆ ဒေါ်လာ) ဖြင့် UNDP ၏ ဆင်းရဲမြဲတော်မှုမျဉ်း အထက်တွင် ရှိရာမှ အိမ်ထောင်စု ၁၄၈ ရာခိုင်နှုန်းအားဖြင့် ၆၁% မှာ ဆင်းရဲမြဲတော်မှု မျဉ်းအောက်သို့ ကျဆင်းသွားခဲ့သည်။၆၂ (ဂရပ် ၆ စာမျက်နှာ ၃၀) UNDP မှ အစားအစာနှင့် ပတ်သက်သော ဆင်းရဲမြဲတော်မှု မျဉ်းအား အိမ်ထောင်စု တစ်စုမှ ဝင်ငွေအားလုံးအား လိုအပ်သော ကယ်လိုရီ ပမာဏအား ရရှိရန် အသုံးပြုသော ငွေကြေးပေါ်တွက်ချက်သည်။ အဆိုပါ တွက်ချက်မှုသည် အခက်အခဲ အတိုင်းအတာကို ထင်ဟပ်သည်။ မြန်မာ နိုင်ငံတွင် UNDP ၏ အစား အစာနှင့် ပတ်သက်သော ဆင်းရဲမြဲတော်မှုမျဉ်းမှာ အရွယ်ရောက်ပြီး တစ်ယောက် တစ်နှစ် ကယ်လိုရီ အတွက် ၂၇၄၉၉၀ ကျပ် (၂၇၄ ဒေါ်လာ) သုံးမသုံးပေါ် တွက်ချက်သည်။၆၃ မပြောင်းမီ အိမ်ထောင်စု ၂၃ စုမှ အဆိုပါမျဉ်းအပေါ်တွင်ရှိပြီး ပြောင်းရွှေ့ပြီးနောက် အိမ်ထောင်စု ၁၀ စု (၄၁%)နှုန်းမှာ မျဉ်းအောက် ကျဆင်းသွားခဲ့သည်။

“အရှင်ရှုရာဘုံး ဝင်ငွေမျှုံးလည်း ခြောက်သီးနှံတွေ ချေားလျှော့တယ်။ ဒီ့၏ ဝင်ငွေမျှုံးရှင် တော်ပြုမှုယူ။” ၁ အံမြေထောင်များ၏ တွေ့ချေမှုမြန်ချုပ် #19 ရှင်ဗျားအောက် (၂၀၁၄ ဧပြီ၊ ဗြိုဟ်)

ပြောင်းရွှေ့ပြီးနောက် ဝင်ငွေအခွင့်အလန်း ပျောက်ဆုံး မှုကြောင့် အိမ်ထောင်စု ၂၃ စုမှာ နေ့စဉ် အသုံးစရိတ်

အတွက် ငွေချေးကြရသည်။ ပြန်လည် နေရာချထားပြီး နောက် အိမ်ထောင်စုတစ်စု၏ ပျမ်းမှု အကြော်မှာ ၂၂ သိန်း (ဒေါ်လာ ၂၂၀၀) ဖြစ်သည်။ တစ်လလျှင် ၂၂၀၀၀၀ ကျပ် (၂၂၂ ဒေါ်လာ) အကြော် တင်သည်။ အိမ်ထောင်စု ၃ စုသာ လိုအပ်သည်ကို ဝယ်ယူဖို့ ပိုက်ဆုံးကြောင့် ဖြေကြားသည်။ အချို့မှ အိမ်ပေါင်း အချို့မှ အကြော် မတင်ချင်သဖြင့် ရှိသည်၌ ရွှေ့နှင့် အခြားပစ္စည်းများ ရောင်းချက်ရသည်။ ထိုသူတို့မှာ မကြောမိရောင်းစရာ ကုန်သွားပြီး အကြော် တင်မည်ကို စိုးရိမ်နေကြသည်။

မိသားစု ၂၃ စုမှာ မပြောင်းခင်က လယ်လုပ်ကြပြီး လယ်ခက်အနေဖြင့် ၀.၄ ဧကမှ ၃၅ ဧကအထိ စုစုပေါင်း ၁၇၄ ဧက ဆုံးရုံးခဲ့သည်။ အိမ်ထောင်စု များမှာ သီးနှံများ ဟင်းသီးဟင်းရွက်များ ဥယျာဉ်နှင့် သစ်ပင်များအတွက် လော်ကြေးရရှိခဲ့ပြီး လယ်ယာမြေ အတွက်မူ လော်ကြေးမရရှိခဲ့ပါ။ သူတို့၏ လယ်ယာမြေ များကို အစိုးရမှ ၁၉၉၆ နှင့် ၁၉၉၇ ခုနှစ်များတွင် သိမ်းယူခဲ့ကြောင့် သို့သော် ဆက်လက်စိုက်ပျိုးခွင့် ပေးခဲ့ကြောင့် ပြောင်းရွှေ့ ခံရသူများမှ PHR အား ပြောပြသည်။ သီလဝါ အထူးစီးပွားရေးဇာတ်တွင် အစိုးရမှ ဒေသခံများအား ကျူးကျော်အဖြစ် သတ်မှတ်သည်။ ဤနည်းဖြင့် ၂၀၁၂ လယ်ယာမြေ ဥပဒေအရ လော်ကြေးပေးခြင်းမှာ အစိုးရအနေဖြင့် ရှောင်လွှာ နိုင်မည် ဖြစ်သည်။

ပြန်လည်မနေရာချထားသည့်နေရာမှ လူသားချုပ်းဆိုင်ရာ ဆောင်အနေများမှာ ဦးက္ခာသည်များအတွက်ထားရှိသော နိုင်ငံတော် ခံခြားနိုင်းများတက် နိုင်ကျလျက်ရှိသည်။

သီလဝါအထူးစီးပွားရေးလုပ်နှင့် စီမံခန့်ခွဲမှုကော်မတီမှ ပုံပိုးပေးထားသော ရေအရင်းအမြစ်များနှင့် အိမ်သာများမှာ Sphere စီမံချက်အရ ခုမှတ်ထားသည့် နိုင်ငံတော် စံချိန်စံညွှန်များနှင့် ကိုက်ညီမှု မရှိကြောင့်တွေ့ရှိရသည်။ ထော်မှာ စစ်ဆေးသည့်နေရာ၊ Sphere စံချိန်စံညွှန်များနှင့် PHR တွေ့ရှိချက်များကို ဖော်ပြထားသည်။

သီလဝါလူမှာသာ ဖွံ့ဖြိုးရေးအဖွဲ့မှု ရေတွင်း နှင့် တံကင် ၂ လုံးမှ ရေများကို ရန်ကုန်ရှိ ကျွန်းမာရေးဝန်ကြီးဌာနနှင့်

ရေအာရည်သွေးစမ်သပ်သည် ပါတ်ခွဲခန်းတွင် စမ်သပ် ခဲ့သည်။ ရေအားလုံးမှာ ဘက်တီးရီးယား ကင်းစင်မှ မရှိကြောင်းတွေ့ရသည်။^{၆၅}

ဗာလူထားခေါင်းဆောင် အေးခိုင်ဝင်းအား သီလဝါ ပြန်လည်နေရာချထားသည်
အိမ်တုံးတွင်တွေ့ရစဉ်။

ခားနုပ်ရိုက္ခာလုံးလောက်မှု : မိတ်ခါတ်ကျဆင်းမူနှင့်
ကျန်းမာရေး အောင်ရှေ့ရှေ့က်မှုတို့မှာ ပိုမိုစိုးရွား လာသည်။

အပြောင်းရွှေခံ အိမ်ထောင်စု၏ အသက်မွေးမှ
အပြောင်းအလဲကြောင့်ကျန်းမာရေးအပေါ် သက်ရောက်
မှုကို မှတ်တမ်းတင်ထားသည်။ ဖြေဆိုသူ အတော်
များများကို လွန်ခဲ့သော ၆ လအတွင်း ကျန်းမာရေး
အခြေအနေ ပိုမိုဆိုရားကြောင်း ဖြေကြားခဲ့သည်။

PHR မှ လူထားကျန်းမာရေးမေးခွန်းလွှာ - J (PHQ -
J) အားအသုံးပြုပြီး စိတ်ခါတ်ကျဆင်းမူအလားအလား
အားတိုင်းတာခဲ့သည်။ အမှတ် ၃ မှတ်ထက်ရှိသော
ဖြေဆိုသူများမှ စိတ်ခါတ်ကျဆင်းမူ သို့မဟုတ် စိုးရိမ့်
ပူပန်မှု ရှိနိုင်သည်။ ကထုံးအတွက် နောက်ထပ်
စမ်းသပ်မှုများ ထပ်မံလုပ်ဆောင်ဖို့ လိုအပ်သည်။
ဖြေဆိုသူ ၂၉ ဦးအနက် ၂၀ (၆၉ %) မှာ ၃ မှတ်
သို့မဟုတ် ၃ မှတ်ထက်ပိုမိုနေသဖြင့် စိတ်ခါတ်ကျဆင်းမူ
သို့မဟုတ် စိုးရိမ့်မှုများ ရှိကြောင်းသိရသည်။

“ဒေသမှုဆုံးတွေ့မှု မွေးတယ်။ သူ့ပို့ကောင်ကို ဒီဦးရောက်တယ်။” ဒီကို
ပြောလာပြီးကတည်က အလုပ်လုပ်ခိုင်းတည်မျိုးတော့ဘူး။ နေတိုင်း အိမ်ရောင်း

“တိုင်ရုံးပို့ဆုံးရပြီး စိတ်ခါတ် တွေ့ကျတယ်။” - အိမ်ထောင်းများနှင့်
တွေ့ဆုံးမြန်းချုပ် #8, ရန်ကုန်တိုင်းဒေသကြီး (ပြောင်းမြန်းချုပ်)

အိမ်ထောင်း ၈ ၃ (၂၀%)မှာ မပြောင်းရွှေမီ
လွန်ခဲ့သောနှစ် ဉာဏ်လနှင့် နှိုင်းစာလျှင် ယခုနှစ်
ဉာဏ်လမှ အစားအစားနှင့် ပတ်သက်၍ ပိုမိုခက်ခဲ
လာကြောင်း ဖြေဆိုသည်။ ကျန်းမာရေး စောင့်ရှောက်မှု
လည်း ထိခိုက်ခဲ့သည်။ ဂရပ် ၁၇ နှင့် ၁၈ မှာ
ပြောင်းရွှေနေရာချထားပြီးနောက် အိမ်ထောင်း
တို့အနေဖြင့် ကျန်းမာရေးစောင့်ရှောက်မှုနှင့် သယ်ယူ
ပိုဆောင်ရေးအတွက် ငွေကြေး မတတ်နိုင်ကြောင်း
ပြုဆိုထားသည်။ ပြောင်းရွှေပြီးနောက် နေမကောင်း
သော်လည်း ဆေးခန်းမပြနိုင်သူ (၂ ဦးမှ ၁၆ ဦးအထိ)
၂ ဆက်၌ တိုးလာသည်။ (ဂရပ် ၈ - စာမျက်နှာ ၃၁)

သီလဝါတွင် ပြောင်းရွှေ့နေရာခုထားမှုသည် အစိုးရမှ ကမကထပြလုပ်ပြီး လူအခွင့်အရေး ချိုးဖောက်ခဲ့ခြင်း ဖြစ်သည်။ ဒေသခံတို့မှာ အစိုးရ၏ ဥပဒေ လုပ်ဆောင်ချက်များအား ပြန်လည်တုန်ပြန် နိုင်စွမ်း မရှိခဲ့ပါ။ အထူးသဖြင့် သီလဝါဒေသတွင် ဖြစ်ပေါ် နေသာ ရွှေ့ပြောင်းခံရမှုများသည် ဒေသနေ ပြည်သူ တို့၏ လူအခွင့်အရေးအား ချိုးဖောက်ခြင်း ဖြစ်ပြီး သူတို့ထောက်ပံ့ပေးနိုင်သော စွမ်းရည်များအား ထိခိုက် စေခဲ့သည်။ ငြင်း၏ရလာ၍အနေဖြင့် စားနပ်ရိက္ခာ ဖူလုပေးနှင့် ကျိုးမာရေး စောင့်ရွောက်မှုများ ရရှိမှု တို့တွင် ဆိုးရွားသော အခြေအနေများ ဖြစ်ပေါ်စေ ခဲ့သည်။ သီလဝါ အထူးစီးပွားရေးနှင့် စီမံခန့်ခွဲရေး ကော်မတီသည် စီမံကိန်း ဒုတိယအဆင့်အနေဖြင့် နောက်ထပ် အိမ်ထောင်စုပေါင်း ၈၄၆ စုကျဉ်ကို ရွှေ့ပြောင်းနေရာခုထားမည် ဖြစ်သည်။ အကယ်၍သာ သီလဝါ အထူးစီးပွားရေးနှင့် စီမံခန့်ခွဲမှု ကော်မတီ မြန်မာအစိုးရနှင့် JICA တို့သည် ယခုအတိုင်း ဆက်လက်ဆောင်ရွက်နေမည် ဆိုပါက အိမ်ထောင်စု များသည်လည်း တူညီသော အခြေအနေဆိုးများကို ခံစားကြရမည် ဖြစ်သည်။

မြန်မာနိုင်ငံသည် စီပွားရေးဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရန် လိုအပ် နေသာ နိုင်ငံတစ်ခုဖြစ်သော်လည်း ယခုကဲ့သို့ သမိုင်း တလျောက်ဖြစ်ပေါ်ခဲ့သည် ဖိအားပေးရွှေ့ပြောင်းမှုများ ပြုလုပ်ခြင်း၊ လူအခွင့်အရေး ချိုးဖောက်မှုများ ပြုလုပ်ခြင်း၊ တရားဥပဒေ စိုးမိုးမှုက်းမဲ့ခြင်း၊ အကျင့်ပျက် ချစားမှုများရှိခြင်း တို့သည် စီးပွားရေး ဆိုင်ရာ ဖွံ့ဖြိုးရေးစီမံကိန်းကြီးများအတွက် ကြီးမားသော အတားအဆီးများဖြစ်ပြီး အဆိုပါ စီမံကိန်း များသည်လည်း အာဏာရှိသူများကိုသာ အကျိုးအမြတ် ရစေမည် ဖြစ်သည်။ အခုပြုလုပ်သော စစ်တမ်း၏ တွေ့ရှုချက်များသည် မြန်မာတစ်နိုင်ငံလုံးအား ကိုယ်စား မပြုသော်လည်း ဖွံ့ဖြိုးရေးစီမံကိန်းအကြီးကြီးများတွင် ကြိုတွေ့နိုင်ဖွှုထုတ်ပေးသော အပြစ်များကို မီးမောင်းထိုး ပြထားသည်။ စစ်အစိုးရလက်အောက် နှစ်ပေါင်း ၅၀ ကျော် နေထိုင်ခဲ့ပြီး မြန်မာနိုင်ငံအတွင်းရှိ လူထူအား

လူအခွင့်အရေး ပညာပေးများ ပြုလုပ်နိုင်ဖို့ အားကောင်း မောင်းသန်အရပ်ဖက်အဖွဲ့အစည်းများ တည်ဆောက်ရန် အစိုးရအနေဖြင့် အချိန်ယူဖို့လိုသလို စေတနာ ပါဖို့လည်းလိုသည်။ ဒေသခံလူထူမှာ အစိုးရကို ကြောက်ကြသည်။ ဆယ်စုနှစ်များစွာ လူထူအား အာဏာသုံး၍ ထိန်းချုပ်ခဲ့သည် ရလာ၏ဖြစ်သည်။ အစိုးရအနေဖြင့် လူအခွင့်အရေးချိုးဖောက်မှုများကို ကာကွယ်ဖို့နှင့် အထိခိုက်ခံလူထူအတွက် တရား မှုတူမှုကို ရှာဖွေနိုင်ဖို့အတွက် လုံလောက်သော ယန်ရားကို ဖမ်းတိုးနိုင်ခြင်းမရှိသေးပါ။ အဆိုပါ ပုံစံအတိုင်းဆိုလျှင် မည်သည် ဖွံ့ဖြိုးရေးစီမံကိန်းမဆို လူအခွင့်အရေး ချိုးဖောက်မှု အကြီးအကျယ် ဖြစ်စေနိုင်သည်။

ထို့ကြောင့် JICA အပါအဝင် အခြားသော စီမံကိန်း အကောင်အထည်ဖော်သူများ အနေဖြင့် ဖြစ်ပေါ် လာနိုင်သော ဆိုးကျိုးများကို ဖော်ထုတ်ဖို့လိုအပ်သလို အဆိုပါ ဆိုးကျိုးများအား အကောင်းဆုံး တားဆီး ကာကွယ်နိုင်ရန် ဒေသခံများနှင့် အသေအချာ တိုင်ပင် ဆွေးနွေးညီးနှင့် လိုအပ်သည်။ သီလဝါဖြစ်ပုံရှိမှု အတင်း ရွှေ့ပြောင်းခံရသော ဒေသခံလူထူ၏ လူအခွင့်အရေးအား ကာကွယ်ရန်အတွက် နိုင်ငံရပ်ခြား အဖွဲ့အစည်းများ အနေဖြင့် မြန်မာအစိုးရအပေါ် အားထား၍ မရရှိနိုင်ကြောင်း ပေါ်လွှင်နေပါသည်။

အကြပ်ပြချက်များ

မြန်မာအစိုးရသို့

ပြောင်းရွှေ့ခြင်းနှင့် ပတ်သက်၍ လိုအပ် စည်းမျဉ်းများ နှင့် အချိုးညီမှုမှုကို အထောက်အပံ့ဖြစ်စေမည့် ပွင့်လင်းမြင်သာသည့် လုပ်ထုံးလုပ်နည်းအား အမြန်ဆုံး အကောင်အထည်ဖော် ဆောင်ရွက်ပေးရန်၊ ရွှေ့ပြောင်း ခံရမည့် ရွာသားများအား ရှင်းလင်းသော အကြောင်း ကြားစာ ပေးပို့ပေးရန်နှင့် ရွှေ့ပြောင်းခြင်းကြောင့် ဖြစ်ပေါ်လာသော အခက်အခဲများကို ကျော်လွှား နိုင်ရန်အတွက် ထိရောက်သော အခွင့်အလမ်းများ ဖန်တီးပေးရန်အရွှေ့ပြောင်းခံရသော ရွာသားများအား သင့်တင့်မှုတာသော နစ်နာကြေးငွေ အပါအဝင် ငါင်းတို့၏ဝင်ငွေရရှိရေးအတွက် အခွင့်အလန်းများ သေချာအောင် ဆောင်ရွက်ပေးရန်။

- ပြောင်းရွှေ့ခံရသော နေရာများတွင် အနိမ့်ဆုံး ခံသတ်မှတ်ချက်များနှင့် အညီ သောက်သုံးရေ နှင့် ကျော်မှုသန်ရှင်းမှု အပါအဝင် လူမှုဘဝ အခြေအနေများ တိုးတက်အောင် ဆောင်ရွက် ပေးရန်၊ အရွှေ့ပြောင်းခံ လူထူအနေဖြင့် ကျော်မှုရေး တောင့်ရှောက်မှုနှင့် အခြား လိုအပ်သော ဝန်ဆောင်မှုများကို အလုံ အလောက် ရရှိရေးအတွက် အာမခံပေးရန်။
- ပြောင်းရွှေ့ခြင်းနှင့် ပတ်သက်၍ ငြင်းဆန်သူ များအား ခြိမ်းခြောက်ခြင်း (သို့မဟုတ်) စိတ် အနှောင့်အယုက်ဖြစ်အောင် ပြုလုပ်ခြင်းများကို ပုဂ္ဂိုလ်းပေးရန်။
- အရွှေ့ပြောင်း ခံရသောသူများအား ငါးတို့ ရရှိသော အိမ်နှင့်မြေ အသစ်အတွက် သတ်မှတ် ထားသော မှတ်ပုံတင် ပြုလုပ်ပေးရန်။
- နစ်နာကြေး ပေးချေမှု တွက်ချက်ပုံများကို အများ နားလည် သဘောပေါက်အောင် ရှင်းပြ ပေးရန်။
- သီလဝါလူမှုဘဝဖွံ့ဖြိုးရေးအဖွဲ့၏တောင်းဆို ချက် များကို စာဖြင့် ပြန်လည် ဖော်ကြားပေးရန်။
- သီလဝါ စီမံကိန်းအပါအဝင် အခြားနေရာများတွင် စီမံကိန်းများကြောင့် ဖြစ်ပေါ်လာမည့် ပြောင်းရွှေ့

မှုများအား နိုင်ငံတကာ စံချိန်စံညွှန်းများနှင့် အညီ ပြုလုပ်ပေးရန်။

ဂျပန်နိုင်ငံတကာဖွံ့ဖြိုးရေးအေဂ်စီ (JICA) နှင့် ဂျပန်အစိုးရသို့

- ပြောင်းရွှေ့မှုနှင့် ပတ်သက်၍ JICA ၏ စံလမ်းညွှန်ချက်များမှာ နိုင်ငံတကာစံ သတ်မှတ်ချက် များနှင့် ကိုက်ညီသောကြောင့် ထိုစံ သတ်မှတ်ချက် များနှင့်အညီ သေချာအောင် ဆောင်ရွက်ပေးရန်။
- မြန်မာအစိုးရနှင့် JICA အဖွဲ့အစည်းအကြား သဘောတူညီမှုများ၊ လူအခွင့်အရေးထိခိုက်မှု စစ်တမ်းနှင့် တွေ့ရှုချက်များ၊ သဘာဝ ပတ်ဝန်းကျင် ထိခိုက်မှုစစ်တမ်း တွေ့ရှုချက်များ အပါအဝင် အရွှေ့ပြောင်းခံရသူများ သိမဟုတ် အရွှေ့ပြောင်း ခံရနိုင်ဖွံ့ဖြိုးရေးများနှင့် သက်ဆိုင်သော အကြောင်းအရာများအား ပွင့်လင်း မြင်သာစွာ ထုတ်ပြန်ပေးရန်။
- သီလဝါလူမှုဖွံ့ဖြိုးရေးအဖွဲ့အစည်း ပုံးပုံ တွေ့ဆုံးမှုများ ပြုလုပ်၍ ရွှေ့ပြောင်းမှုများကြောင့် ဖြစ်ပေါ်လာသော စိုးရိမ် ပုပန်မှုများနှင့် ပတ်သက်၍ ခေါင်းဆောင်မှုများနှင့် တွေ့ဆုံး ဖြေရှင်းပေးရန် နှင့် ပြောင်းရွှေ့မှုနှင့် ပတ်သက်၍ ငြင်းဆိုရန် နှင့် အခြားသောနည်းလမ်းများကို အဆိုပြုနိုင်ရန် လူတိုင်းအတွက် လွှတ်လပ်စွာ အသုံးပြုနိုင်သော နေရာဖန်တီးပေးရန်။
- မည်သည့်ဗျားပေါင်း ဆောင်ရွက်မှုတွင်မဆို မြန်မာ အစိုးအနေဖြင့် ရွှေ့ပြောင်းမှုများနှင့် ပတ်သက်၍ နိုင်ငံတကာ စံချိန်စံညွှန်းများနှင့်အညီ လိုက်နာ အောင် ကြပ်မတ် ဆောင်ရွက်ရန်။

အမေရိကန်အစိုးရသို့

- မြန်မာနိုင်ငံနှင့် တွေ့ဆုံးရွှေ့မှုများတွင် အတင်း အဓမ္မ ရွှေ့ပြောင်းခြင်းဆိုင်ရာ ကိစ္စရပ်အား ထုတ်ဖော်ပြောဆိုရန်နှင့် အတင်းအဓမ္မ ရွှေ့ပြောင်း ခြင်းများနှင့် ပတ်သက်၍ မြန်မာအစိုးရ အနေဖြင့် နိုင်ငံတကာ စံချိန်စံညွှန်း များနှင့်အညီ ဆောင်ရွက် ပေးရန် တောင်းဆိုရန်။

- ဒုတိယအဆင့် အကောင်အထည်ဖော်မည့်
သီလဝါဖွံ့ဖြိုးရေးစီမံကိန်းအား
အမေရိကန်ပြည်ထောင်စုမှ စောင့်ကြည့်သွားရန်
နှင့် မြိမ်းခြောက်မှုများနှင့် ဖိအားပေးမှုများ
ဆက်လက် ဖြစ်ပေါ်နေခြင်းသည် မြန်မာနိုင်ငံနှင့်
အမေရိကန်နိုင်ငံအကြား ပူးပေါင်း ဆောင်ရွက်မှု
များကို ထိခိုက်စေနိုင်သည့် အလားအလားများ
ဖြစ်ကြောင်း ဖော်ပြပေးရန်။
- စီးပွားရေး သို့မဟုတ် အခြားအရာများကို
အကျိုးအမြတ် ရရှိစေသော စံတစ်ခုအနေဖြင့်
ပေါ်ပေါက်စေရန် မြေယာပိုင်ဆိုင်ခွင့်ကို ပိုမို
တိုးတက်အောင် ဆောင်ရွက်ရန်
- သီလဝါနှင့် အခြားဖွံ့ဖြိုးရေး စီမံကိန်းများတွင်
ရင်းနှီးမြှုပ်နှံ နေကြသော ကုမ္ပဏီများ၏
ရှုယ်ယာရှင်များနှင့် စီမံကိန်းခွဲသူများသို့
- ပြန်လည်နေရာချထားသူများ၏ အခွင့်အရေးအား
လေးစားလိုက်နာသည် မူဝါဒများအား ကော်ပို
ရေးရှင်းများ အနေဖြင့် လုပ်ဆောင်ရန် နှင့်
အဆိပါမူဝါဒများအား မြန်မာနိုင်ငံတွင် လိုက်နာရန်
- ရှုယ်ယာရှင်များအနေဖြင့် ၁) နှိုင်ငံတကာ
စံချိန်စံညွှန်းများနှင့် အညီ ပွင့်လင်းမြင်သာ၍
လူတိုင်းပါဝင်နိုင်သော ပြန်လည်နေရာချထားရေး
နည်းလမ်း လိုအပ်ချက် ၂) နှိုင်ငံတကာ
စံနှုန်းများနှင့် အလှမ်းဝေးလျက် ဒေသခံလူထု၏
ကျော်းမာရေးနှင့် အသက်မွေးမှုကို မြိမ်းခြောက်သော
ပြောင်းဆွဲနေရာချထားမှုအား လူသိရှင်ကြား
ပါဝင်ပတ်သက်မှုကြောင်း ရှုယ်ယာတန်ဖိုး ကျဆင်း
နှိုင်ကြောင်း စသည့် အချက်များအား တင်ပြရန်နှင့်
ဆန္ဒပြုရန်

၆။ များ

အယား ၁ ရွှေပြောင်းခံရမှုများကြောင့် အသက်မွေးဝမ်းကြောင်းဆိုင်ရာ အပြောင်းအလဲများ

အရွှေပြောင်းမခံရခင် သင်၏ အစိတ် အလုပ်ကာဘာလ။	အရေအတွက်	ရာခိုင်နှုန်း
စပါးစိုက်ပျိုးသူ	၁၀	၃၄၀.၅
ဟင်းသီးဟင်းရှုကိုစိုက်ပျိုးသူ	၈	၂၇၀.၆
နှုံစား အလုပ်သမား	၄	၁၃၀.၈
အခြား	၄	၁၃၀.၈
စက်ရုံအလုပ်သမား	၃	၁၀၀.၉

ရွှေပြောင်းခံရပြီးနောက် သင်၏ အစိတ်အလုပ်က ဘာလ။	အရေအတွက်	ရာခိုင်နှုန်း
အလုပ်မလုပ်သူ	၁၀	၃၄၀.၅
စပါးစိုက်ပျိုးသူ	၁	၃၀.၅
နှုံစား အလုပ်သမား	၅	၁၃၀.၂
အခြား	၆	၁၁၀.၀
တံငါး	၂	၆၀.၉
စက်ရုံအလုပ်သမား	၂	၆၀.၉

အယား ၂ ရွှေ.ပြောင်းခံရသော နေရာရှိ ရေရှိမှုနှင့် ကျွန်းမာရေး စောင့်ရွှောက်မှုများ ရလာ၏

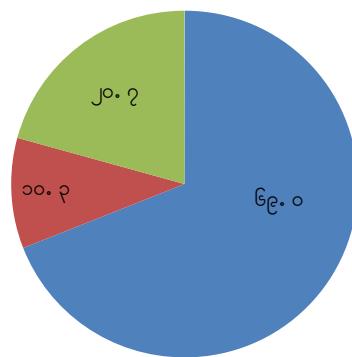
ရေနှင့် ရေဆိုးနှင့် စနစ်ကိုအသုံးပြုနိုင်သော ဒရီယာ	Sphere ၏ အဓိက ခံသတ်မှတ်ချက်များ ^{၆၅}	လက်ခံနိုင်ဖွယ်ရှိ၊ မရှိ	တွေ့ရှိချက်များ
အိမ်သာ	အိမ်သာကျင်းသည် (မြေအများစုံ အတွက်) ရေအရင်းအမြစ်မှ အနည်းဆုံး မိတာ ၃၀ (၉၈ ပေ) အကွာအဝေးတွင် ရှိရမည်။ အိမ်သာကျင်းသည်မြေအောက်ရေ အထက် အနည်းဆုံး ၁၀၅ မိတာ (၅ ပေခန်း) တွင်ရှိရမည်။ မစင်တွင်းမှထွက်လာသော ရေသည် အခြားရေမျက်နှာပြင် သို့မဟုတ် မြေအောက်ရေခါးသို့ စိမ့်ဝင်မသွားစေရပါ။	မရှိပါ	အိမ်သာအများစုံသည်မြေနှင့်ပို့ပို့တွင် တည်ရှိပြီး အလွယ်တကူ ရေပြည့်၊ ရေလျှော့မှု များ ဖြစ်ပွားနိုင်သည်။ အိမ်သာကျင်းများသည်မြေအောက်ရေအနီးတွင် ရောက်ရှိနေပြီး ရေအရင်း အမြစ် အားလုံးသည် အိမ်သာမှ မိတာ ၃၀ (၉၈ ပေ) အကွာအဝေးထက်နီးကပ်စွာ တည်ရှိကြသည်။
ရေတွင်း	ရေတွင်းမှရေခံဆင်းရာလမ်း တစ်လျှောက်သည် အင်တေဖြင့် အနားသတ်မွဲများမံထားပြီး အဝေးသို့ရေခံဆင်းလမ်းကို ဖောက်လုပ်ထားသင့်သည်။ ရေတွင်း အဖုံးလည်းရှိသင့်သည်။	မရှိပါ။	အနားသတ်များပါရှိပါသည်။ သို့သော်အဖုံးမရှိပါ။ ရေပန်းများ နှင့် ရေတွင်းများအားလုံးသည် အိမ်သာမှ အကွာအဝေး ၉၈ ပေအောက် တွင် တည်ရှိသည်။
ရေပန်းတည်ဆောက်ခြင်း	အင်တေ အနားသတ်ရှိသင့်သည်	မရှိပါ။	အနားသတ်များ မရှိပါ။ ရေပန်းများ နှင့် ရေတွင်းများ အားလုံးသည် အိမ်သာမှ ၉၈ ပေအောက် အကွာအဝေးတွင် တည်ရှိသည်။
အိမ် (အချုပ်အစား)	လူတစ်ဦးချင်းအတွက် အနည်းဆုံး ကြမ်းပြု အကျယ် အဝန်းမှာ ၃၀၅ စတုရန်းမိတာ ရှိရမည်။	ရှိသည်	အပိုးရမှ ဆောက်လုပ်ပေးသော အိမ်များသည် ၁၈၁၂ စတုရန်း မိတာ (၁၉၆၀ စတုရန်းပေ) ကျယ်ဝန်းပြီး မိသားစုံ ၅ ယောက်ခန်း နေထိုင်နိုင်သည်။ (ရွှေ.ပြောင်းခံ မိသားစုံများသည် ၅ ယောက်ထက် မပို့ကြပါ။)

ဝဂ်များ

၀၄၅-၁

အထူးစီးပွားရေးဇုန် ရုံးမှုပြုလုပ်သော လူမှုစီးပွားစစ်တစ်ဦး၏
ရလာအိမ္မားကို သင်မြင်ဖူးပါသလား။ ဖတ်ဖူးပါသလား

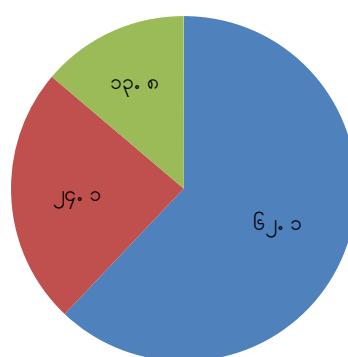
■မဖတ်ဖူးပါ ■ဖတ်ဖူးပါသည် ■မဖြေကြားပါ။

၀၄၅-၂

အထူးစီးပွားရေးဇုန် ရုံးမှ ပြုလုပ်သော ပြန်လည်နေရာချထားရေး
အစီအစဉ်များ အကြောင်း သင်မြင်ဖူးပါသလား။

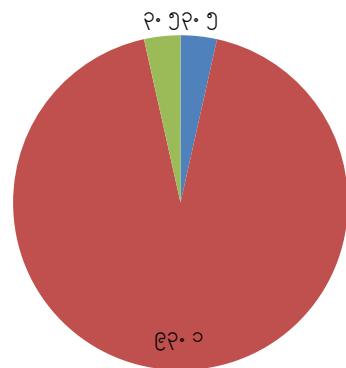
■မမြင်ဖူးပါ ■မြင်ဖူးပါသည် ■မသိပါ

၀ရပ်- ၃

ပြောင်းချွဲမှုကို ပြင်းဆန်လွှင် ဘာဖြစ်မည်ဟု ဒြိမ်းခြောက်ခံရခြင်း
သို့မဟုတ် ခြောက်လှန်ခံရခြင်း ရှိပါသလား။

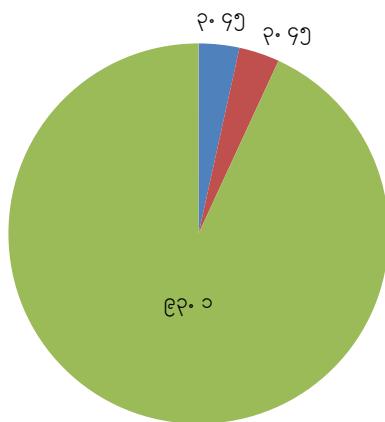
■မရှိပါ ■ရှိပါသည် ■မသိပါ

၀ရပ်- ၄

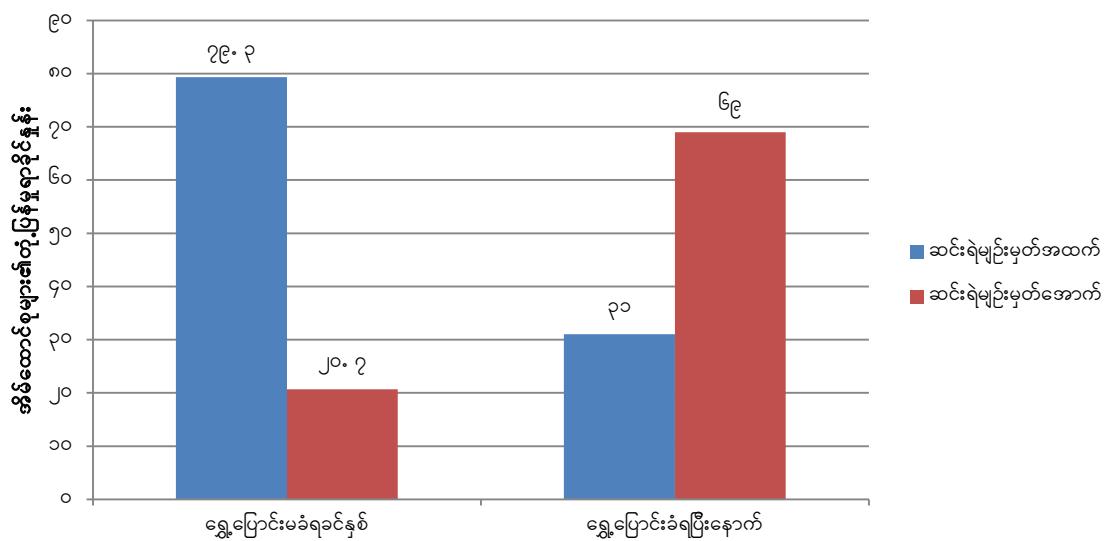
ပြောင်းချွဲလာပြီးချိန်မှ သင်၏ခြေအနေ

■ပိုကောင်း ■အတူတူ ■ပိုဆိုး

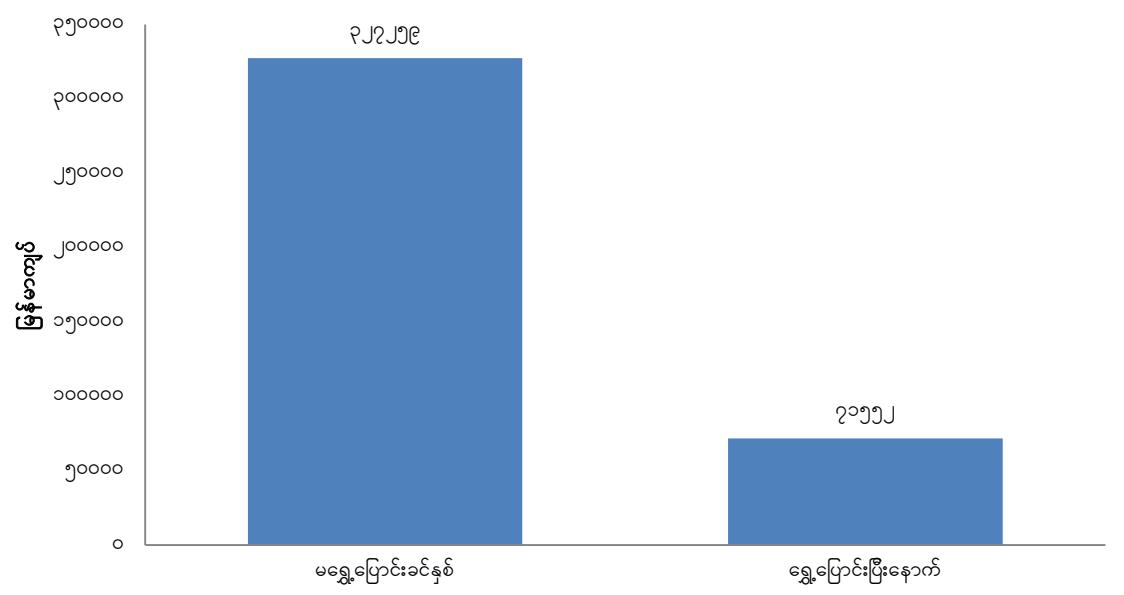
၈၄ပုံ-၅

အိမ်ထောင်စုများ၏ ဆင်းရဲမွဲတော်မှုအခြေအနေပြုရပ်
(UNDP ၏ မြန်မာနိုင်ငံအတွက် ဆင်းရဲမှုပြုမျဉ်းကို အသုံးပြုထားသည်)

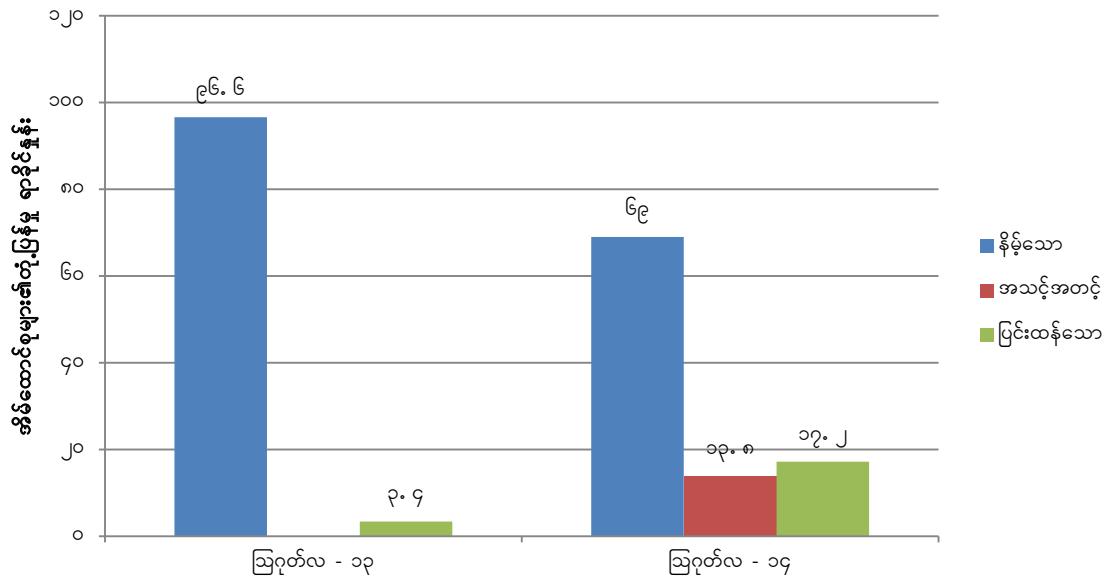
၈၄ပုံ-၆

အိမ်ထောင်စုများ၏ ပျမ်းမျှဝင်ငွေ

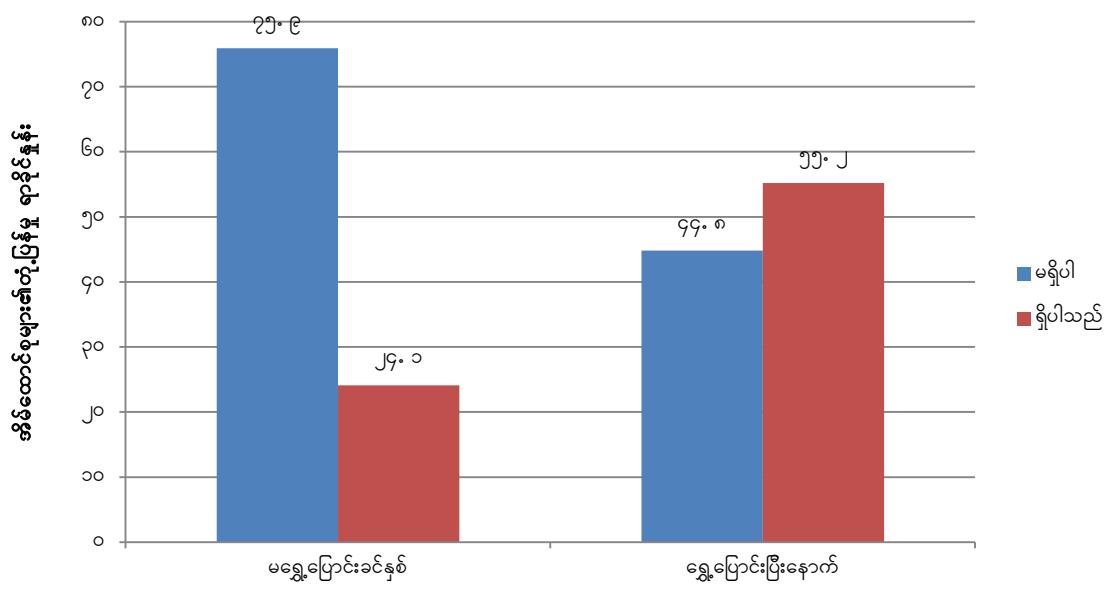
၈၄။

အိမ်ထောင်စုများ၏ ဆာလောင်မှုပြုရပ်

၈၅။

ကျန်းမာရေးစောင့်ရွှေ့ကိုမဲ့ ဖျော်ဖွေမှုပြုရပ်

¹ In the wake of the violence of the 1988 student uprising in Burma, the military regime that seized power in a coup d'état changed the country's name to Myanmar and the name of the then-capital from Rangoon to Yangon. Pro-democracy groups, such as the National League for Democracy, and ethnic minority groups did not recognize the name changes. In support of these groups, Australia, Canada, the United States, the United Kingdom, and other governments continue to recognize the country as Burma. In this report, PHR uses the names Burma and Rangoon for the same reason

² Forced Migration Online, "Vulnerable Groups," <http://www.forcedmigration.org/research-resources/expert-guides/forced-migration-and-public-health/vulnerable-groups>.

³ "Basic principles and guidelines on development-based evictions and displacement," Human Rights Council Fourth Session, General Assembly, A/HRC/4/18, Annex 1, Feb. 5, 2007, http://www.ohchr.org/documents/issues/housing/guidelines_en.pdf.

See also UNHCR, "Guiding Principles on Internal Displacement," September 2004, <http://www.unhcr.org/43ce1cff2.html>.

⁴ Jonas Moberg, "Mining the benefits of transparency," *Myanmar Times*, August 26, 2013, <http://www.mmtimes.com/index.php/special-features/170-energy/7968-mining-the-benefits-of-transparency.html>;

Ministry of Foreign Affairs of Japan, the Ministry of Economy, Trade, and Industry of Japan, *Memorandum on the Cooperation for the Development of the Thilawa SEZ*, December 21, 2012, <http://www.meti.go.jp/press/2012/12/20121227003/20121227003-2.pdf>. Provision I.1.(e) of the memorandum states: "Both sides recognize that the development of the Thilawa SEZ should be in line with the international environmental standards." International environmental standards include the standards for social impact, such as resettlement.

⁵ The Sphere Project, *Humanitarian Charter and Minimum Standards in Humanitarian Response*" (2011), <http://www.spheredproject.org/handbook/>.

⁶ For a more information on sanctions placed on Burma, see the following: <http://fas.org/sgp/crs/row/R41336.pdf>; <https://www.gov.uk/arms-embargo-on-burma>; http://eeas.europa.eu/myanmar/index_en.htm; <http://www.international.gc.ca/sanctions/burma-birmanie.aspx?lang=eng>; <https://www.dfat.gov.au/sanctions/sanctions-regimes/burma.html>; and <https://www.eda.admin.ch/eda/en/home/country-travel-information/myanmar/switzerland-myanmar.html>

⁷ Wai Mo, "Naypyidaw Orders New 'Four Cuts' Campaign," *Irrawaddy*, March 4, 2011, http://www2.irrawaddy.org/article.php?art_id=20880.

⁸ Assistance Association for Political Prisoners (Burma), *Silencing Dissent: The Ongoing Imprisonment of Burma's Political Activists in the Lead Up to the 2010 Elections*, Oct. 2010, <http://aappb.org/2014/03/silencing-dissent/>.

⁹ "Burma's 1988 Protests," *BBC News*, Sept. 25, 2007, <http://news.bbc.co.uk/2/hi/asia-pacific/7012158.stm>.

¹⁰ Matthew Fisher, "Like a gold rush": Investing in Burma 'high-risk' and potentially 'high-reward,'" *National Post*, Nov. 27, 2012, <http://news.nationalpost.com/2012/11/27/like-a-gold-rush-investing-in-burma-high-risk-and-potentially-high-reward/>; "Investing in Myanmar: Triplicating Success," *Economist*, Jul. 23, 2012, <http://www.economist.com/blogs/banyan/2012/07/investing-myanmar>; "Will Burma Become Asia's Next Economic Tiger?" *Time*, Aug. 22, 2012, <http://business.time.com/2012/08/22/will-burma-become-asias-next-economic-tiger/>.

¹¹ KPMG, "Investing in Myanmar," Nov. 2012, <http://www.kpmg.com/MM/en/IssuesAndInsights/ArticlesPublications/Documents/Investing-Myanmar-update-29Oct.pdf>.

¹² International Crisis Group, "Myanmar the Politics of Economic Reform," *Asia Report*, N°231, July 27, 2012, <http://www.crisisgroup.org/~media/Files/asia/south-east-asia/burma-myanmar/231-myanmar-the-politics-of-economic-reform.pdf>.

¹³ UNDP, 2014 Human Development Reports: Myanmar, <http://hdr.undp.org/en/countries/profiles/MMR>.

¹⁴ The World Bank, World Development Indicators: Poverty, Myanmar, <http://data.worldbank.org/topic/poverty>

¹⁵ United Nations Statistics Division, World Statistics Pocketbook: Myanmar, <https://data.un.org/CountryProfile.aspx?crName=MYANMAR>.

¹⁶ UNICEF, Statistics: Republic of the Union of Myanmar, http://www.unicef.org/infobycountry/myanmar_statistics.html.

¹⁷ The World Factbook, "Myanmar," CIA, https://www.cia.gov/library/publications/the-world-factbook/fields/print_2116.html

¹⁸ "DICA release revised FDI figures," Charltons Myanmar, Charltons Legal Consulting Services, Apr. 2014, <http://www.charltonsmyanmar.com/dica-release-revised-fdi-figures/>

¹⁹ Invest in Myanmar, *The Myanmar Investment Guide* (2013), <http://www.investinmyanmar.com/myanmar-investment-guide/>

²⁰ Adam Richards and Bill Davis, *Bitter Wounds and Lost Dreams: Human Rights Under Assault in Karen State, Burma*, Aug. 2012, Physicians for Human Rights, <http://physiciansforhumanrights.org/library/reports/bitter-wounds-and-lost-dreams.html>.

²¹ Karen Human Rights Group, *Losing Ground: Land Conflicts and Collective Action in Eastern Myanmar*, Mar. 2013, <http://www.khrg.org/sites/default/files/losinggroundkhrg-march2013-fulltext.pdf>; Alternative Asian Network on Burma (ALTSEAN Burma), "Land Confiscation in Burma, A Threat to Local Communities & Responsible Investment," Mar. 25, 2014, http://www.altsean.org/Docs/PDF%20Format/Thematic%20Briefers/Land%20Confiscation%20in%20Burma_%520May%2014.pdf; Human Rights Foundation of Monland-Burma, *Disputed Territory: Farmers Fight Against Unjust Land Acquisition and Barriers to Their Progress*, Oct. 2013, <http://remonnya.org/reports/DisputedTerritory.pdf>; Pa-O Youth Organization, *Poison Clouds: Lessons from Burma's Largest Coal Project at Tigyit*, 2011, <http://www.burmalibrary.org/docs11/47252781-Poison-Clouds-in-English.pdf>; Arakan Oil Watch, *Danger Zone: Giant Chinese Industrial Zone Threatens Burma's Arakan Coast*, Dec. 2012, <http://www.burmapartnership.org/wp->

- content/uploads/2012/12/SEZ-Report_English.pdf; Burma Partnership, *Campaigns: Environmental and Economic Justice*, <http://www.burmapartnership.org/issues/environmental-and-economic-justice/>; Stanley A. Weiss and Tim Heinemann, "How to Invest in Myanmar", *Foreign Affairs*, Jan. 17 2014, <http://www.foreignaffairs.com/articles/140658/stanley-a-weiss-and-tim-heinemann/how-to-invest-in-myanmar>; Phil Thornton, "Myanmar's Lawless Land," *The Diplomat*, Oct. 23, 2013, <http://thediplomat.com/2013/10/myanmars-lawless-land/>; Kyaw Kyaw, "Land Reform Key to Burma's Future." *The Diplomat*, Aug. 25, 2012, <http://thediplomat.com/2012/08/land-reform-key-to-burmas-future/>; Kevin Woods, "A Political Anatomy of Land Grabs," *Myanmar Times*, Mar. 3, 2014, <http://www.mmtimes.com/index.php/national-news/9740-a-political-anatomy-of-land-grabs.html>
- ²² "Development and Displacement in Burma," U.S. Campaign for Burma, <https://developdisplaceburma.crowdmap.com/>.
- ²³ Transparency International, Corruption Perceptions Index 2013, <http://www.transparency.org/cpi2013/results>
- ²⁴ This includes the Burmese Constitution, which articulates that the state owns all of the land and has the right to take it. The 2012 Vacant Lands Law allows the state to confiscate fallow land and also gives the state authority to determine if land is fallow.
- ²⁵ Alternative Asian Network on Burma (ALTSEAN Burma), "Land Confiscation in Burma, A Threat to Local Communities & Responsible Investment," Mar. 25, 2014, http://www.altsean.org/Docs/PDF%20Format/Thematic%20Briefers/Land%20Confiscation%20in%20Burma_5%20May%202014.pdf.
- ²⁶ Kyaw Kyaw, "Land Reform Key to Burma's Future," *The Diplomat*, Aug. 25, 2012, <http://thediplomat.com/2012/08/land-reform-key-to-burmas-future/>; USAID, "USAID Country Profile: Property Rights and Resource Governance, Burma," May 2013, http://usaidlandtenure.net/sites/default/files/country-profiles/full-reports/USAID_Land_Tenure_Burma_Profile.pdf.
- ²⁷ Jared Bissinger and Linn Maung Maung, *Subnational Governments and Business in Myanmar*, Discussion Paper No. 2, Feb. 2014, Asia Foundation & Myanmar Development Resource Institute's Center for Economic and Social Development, 22 and 29, <http://asiafoundation.org/resources/pdfs/SubnationalGovernmentsandBusinessinMyanmarEnglish.pdf>.
- ²⁸ Hamish Nixon, Cindy Joelene, Kyi Pyar Chit Saw, Thet Aung Lynn, and Matthew Arnold, *State and Regional Governments in Myanmar*, Sept. 2013, Asia Foundation & Myanmar Development Resource Institute's Center for Economic and Social Development, 14, <http://asiafoundation.org/resources/pdfs/StateandRegionGovernmentsinMyanmarCESDTAF.PDF>
- ²⁹ Bissinger and Maung Maung, *Subnational Government and Business in Myanmar*, 5.
- ³⁰ Nixon et al, *State and Regional Governments in Myanmar*, 19.
- ³¹ Ibid, 15
- ³² Organization for Economic Co-Operation and Development, *The DAC Guidelines: Poverty Reduction* (Paris, France, April 25-26, 2001), <http://www.oecd.org/dac/povertyreduction/2672735.pdf>.
- ³³ United Nations Department of Public Information, "Poverty: An Obstacle to Human Rights," last modified October 1998, <http://www.un.org/rights/poverty/poverty5.htm>
- ³⁴ Ibid.
- ³⁵ Laura E. Caulfield, Mercedes de Onis, Monika Blossner, and Robert E. Black, "Undernutrition as an Underlying Cause of Child Deaths Associated with Diarrhea, Pneumonia, Malaria, and Measles," *The American Journal of Clinical Nutrition*, Vol. 80, No. 1, (July 2004): 193-198, <http://ajcn.nutrition.org/content/80/1/193.full>.
- ³⁶ CARE, *Household Livelihood Security Assessments: A Toolkit for Practitioners*, TANGO International Inc., Jul. 2002, <http://pqdl.care.org/Practice/HLS%20Assessment%20-%20A%20Toolkit%20for%20Practitioners.pdf>; Jonathan M. Mann, "Protecting human rights is essential for promoting health," *British Medical Journal*, 312:924 (April 13, 1996), <http://www.bmjjournals.org/content/312/7036/924>.
- ³⁷ United Nations Department of Public Information, "Poverty: An Obstacle to Human Rights."
- ³⁸ Ibid.
- ³⁹ "Gender and Livelihood in Emergencies," *Gender Handbook in Humanitarian Action*, Inter-Agency Standing Committee, Dec. 2005, <http://www.ungei.org/resources/files/09.pdf>.
- ⁴⁰ World Bank, World Development Indicators: Rural Population Data, Myanmar, <http://data.worldbank.org/indicator/SP.RUR.TOTL.ZS>; UNDP, 2014 Human Development Reports: Myanmar.
- ⁴¹ UN Development Programme, *Integrated Household Living Conditions in Myanmar (2009-2010): Poverty Profile*, Jun. 2011, 40, http://www.mm.undp.org/content/dam/myanmar/docs/FA1MMRPovertyProfile_Eng.pdf.
- ⁴² "Project Level Impacts: Land," *Myanmar Oil and Gas Sector-wide Impact Assessment*, Institute for Human Rights and Business, Myanmar Centre for Responsible Business, and Danish Institute of Human Rights, Sept. 4, 2014, <http://www.myanmar-responsiblebusiness.org/pdf/SWIA/Oil-Gas/09-Land.pdf>; USAID, *Property Rights and Resource Governance: Burma*, May 2013, 7, http://usaidlandtenure.net/sites/default/files/country-profiles/full-reports/USAID_Land_Tenure_Burma_Profile.pdf
- ⁴³ For a detailed analysis of Burmese law pertinent to this displacement, see upcoming publication by EarthRights International: "Thilawa Special Economic Zone: Analysis of the Affected Communities' Rights and Remedies Under Myanmar Law and JICA's Guidelines," EarthRights International.
- ⁴⁴ Japan International Cooperation Agency, "Private Sector Investment Finance for the Thilawa Special Economic Zone," Apr. 23, 2014, http://www.jica.go.jp/english/news/press/2014/140423_01.html.
- ⁴⁵ The Ministry of Foreign Affairs of Japan, the Ministry of Economy, Trade, and Industry of Japan, "Memorandum on the Cooperation for the Development of the Thilawa SEZ," Dec. 21, 2012, <http://www.meti.go.jp/press/2012/12/20121227003/20121227003-2.pdf>

⁴⁶ Japan International Cooperation Agency, "Private Sector Investment Finance for the Thilawa Special Economic Zone"; Mitsuru Obe, "Moving Forward in Myanmar Finally," *Wall Street Journal*, Nov. 5, 2013, <http://blogs.wsj.com/japanrealtime/2013/11/05/moving-forward-in-myanmar-in-fits-and-starts/>.

⁴⁷ Sophie Song, "Myanmar Thilawa Special Economic Zone (SEZ): Mitsubishi (8058) and Other Japanese Companies Set to Begin Infrastructure Development," *International Business Times*, Nov. 5, 2013, <http://www.ibtimes.com/myanmar-thilawa-special-economic-zone-sez-mitsubishi-8058-other-japanese-companies-set-begin-1456030>; Thike Zin, "Japanese Car Builders Bid on Thilawa," DVB, Mar. 2, 2014, <http://www.dvb.no/news/japanese-car-parts-eyeing-thilawa-sez-burma-myanmar/37973>; Marubeni, "Establishment of a Consortium for the development of the Thilawa SEZ," Oct. 29. 2013, <http://www.marubeni.com/news/2013/release/00056.html>; Mitsubishi Corporation, "Establishment of a Consortium for the development of the Thilawa SEZ," Oct. 29, 2013, <http://www.mitsushicorp.com/jp/en/pr/archive/2013/html/0000022732.html>; Sumitomo Corporation, "Establishment of a Consortium for the development of the Thilawa SEZ," Oct. 29, 2013, <http://www.sumitomocorp.co.jp/english/news/detail/id=27309>.

⁴⁸ Myanmar Thilawa SEZ Holdings Public Limited, Prospectus, Feb. 27, 2014, [http://mtshmyanmar.com/download/301%20MTSH%20Prospectus%20-%202027%20Feb%202014%20Final%20\(clean\).pdf](http://mtshmyanmar.com/download/301%20MTSH%20Prospectus%20-%202027%20Feb%202014%20Final%20(clean).pdf).

⁴⁹ Thike Zinn, "Japanese Car Builders Bid on Thilawa," DVB, Mar. 2, 2014, <http://www.dvb.no/news/japanese-car-parts-eyeing-thilawa-sez-burma-myanmar/37973>.

⁵⁰ See "General Comment No. 4: The Right to Adequate Housing (Art. 11 (1) of the Covenant)," adopted at the Sixth Session of the Committee on Economic, Social and Cultural Rights, Dec. 13, 1991, UN Doc. E/1992/23, <http://www.refworld.org/docid/47a7079a1.html>; "General Comment 7: Forced Evictions, and the Right to Adequate Housing (Art. 11 (1) of the Covenant)," adopted at the Sixteenth Session of the Committee on Economic, Social and Cultural Rights, May 20, 1997, UN Doc. E/1998/22, <http://www.refworld.org/docid/47a70799d.html>.

⁵¹ The Sphere Project, *Humanitarian Charter and Minimum Standards in Humanitarian Response*.

⁵² Megan Deitchler, Terri Ballard, Anne Swindale, and Jennifer Coates, "Introducing a Simple Method of Household Hunger for Cross-Cultural Use," *Food and Nutrition Technical Assistance 2*, Technical Note No. 12, USAID, Feb. 2011, http://www.fao.org/fileadmin/user_upload/wa_workshop/docs/HH_Hunger_Scale.pdf; Paula Bilinsky and Anne Swindale, "Months of adequate household food provisioning (MAHFP) for measurement of household food access: Indicator guide," *Food and Nutrition Technical Assistance 2*, Jun. 2010, http://www.fantaproject.org/sites/default/files/resources/MAHFP_June_2010_ENGLISH_v4.pdf.

⁵³ Pfizer Inc., "Patient Health Questionnaire-2 (PHQ-2)," Stable Resource Toolkit, http://www.cqaimh.org/pdf/tool_phq2.pdf.

⁵⁴ American Psychological Association, "Patient Health Questionnaire (PHQ-9 & PHQ-2)," <http://www.apa.org/pi/about/publications/caregivers/practice-settings/assessment/tools/patient-health.aspx>.

⁵⁵ For background information on this method, see "Mid-Upper Arm Circumference (MUAC)" at <http://www.unsystem.org/scn/archives/adults/ch06.htm>.

⁵⁶ "Basic principles and guidelines on development-based evictions and displacement," Human Rights Council.

⁵⁷ The *Guiding Principles* apply during the time that people are in displacement, while the *Basic Principles and Guidelines* cover in detail the phases prior to, during, and after evictions, especially where evictions are irreversible due to development projects or disaster. See also UNHCR, "Guiding Principles on Internal Displacement"; "Basic principles and guidelines on development-based evictions and displacement," Human Rights Council

⁵⁸ PHR obtained a copy of the letter and had it translated. The letters were individually addressed to households living in Thilawa and hand-delivered.

⁵⁹ Eleven households reported in the survey that they moved because they were afraid of lawsuits from the government. Six key informants said they were at the meeting and witnessed the threat.

⁶⁰ Interview with key informants numbers 2 and 3, in Rangoon Division, Aug. 1, 2014.

⁶¹ Telephone interview with key informants numbers 23 and 24, Oct. 1, 2014.

⁶² The World Bank, World Development Indicators: Poverty, Myanmar.

⁶³ Ibid.

⁶⁴ The Rangoon lab found more than 16 total coliforms in MPN/100ml in each sample.

⁶⁵ See Sphere Project, *Humanitarian Charter and Minimum Standards in Humanitarian Response*.